

Strukturni in funkcijski vidiki bioloških interakcij

Urnik

30 ur predavanj + 15 ur seminarjev

predavanja in seminarji: petek od 12.00 do 15.00

10 predavanj

5 seminarjev

30 ur vaj (6 x 5 ur)

Obveznosti

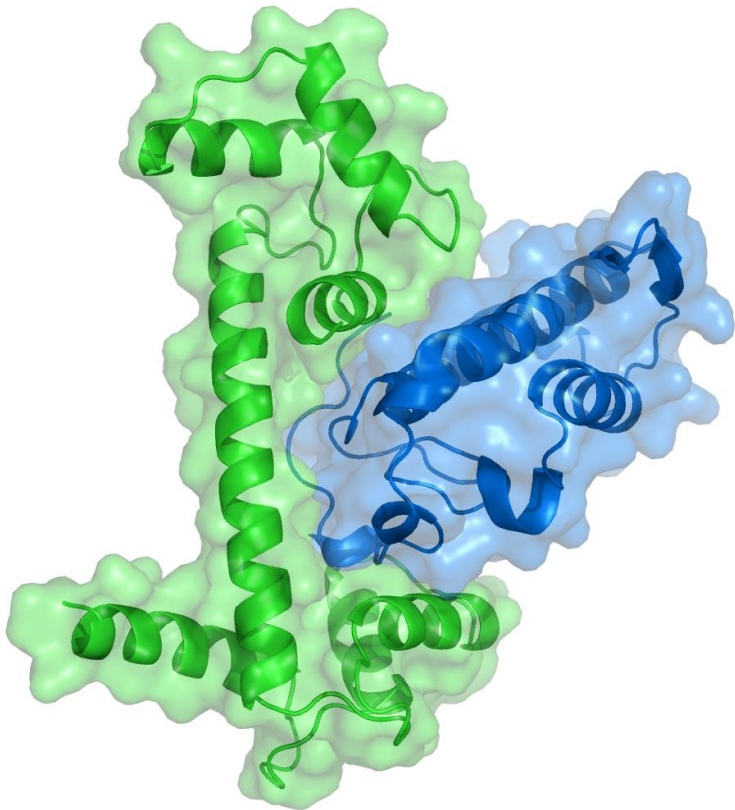
pisni izpit – 60 % končne ocene

seminarska naloga (pisni izdelek + predstavitev) – 20 % končne ocene

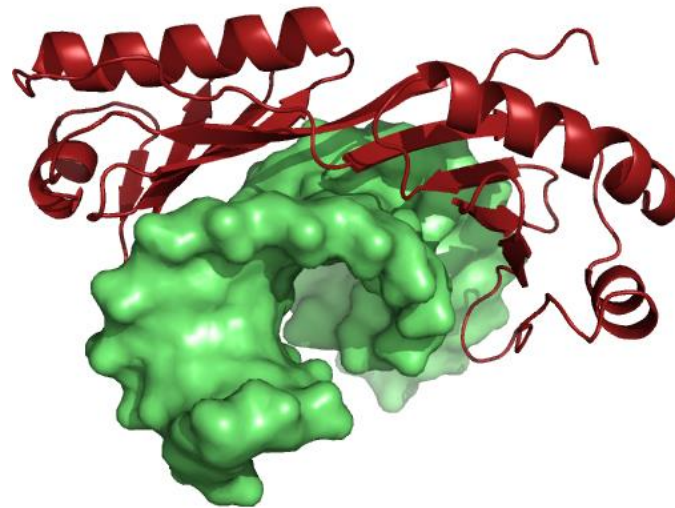
kolokvij iz vaj – 20 % končne ocene

Interakcije med molekulami v bioloških sistemih

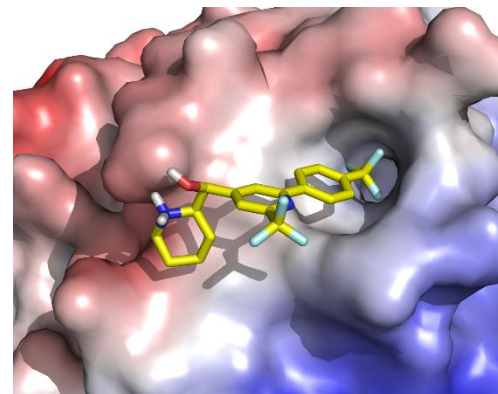
Proteinske interakcije so širok pojem interakcij, ki jih proteini tvorijo z drugimi proteini, nukleinskimi kislinami in ostalimi ligandi. Študij interakcij proteinov omogoča razumevanje celičnih procesov, ki jih te interakcije posredujejo in načrtovanje novih učinkovin v medicinske namene, ki delujejo na ravni proteinov.

protein-protein

protein-DNA

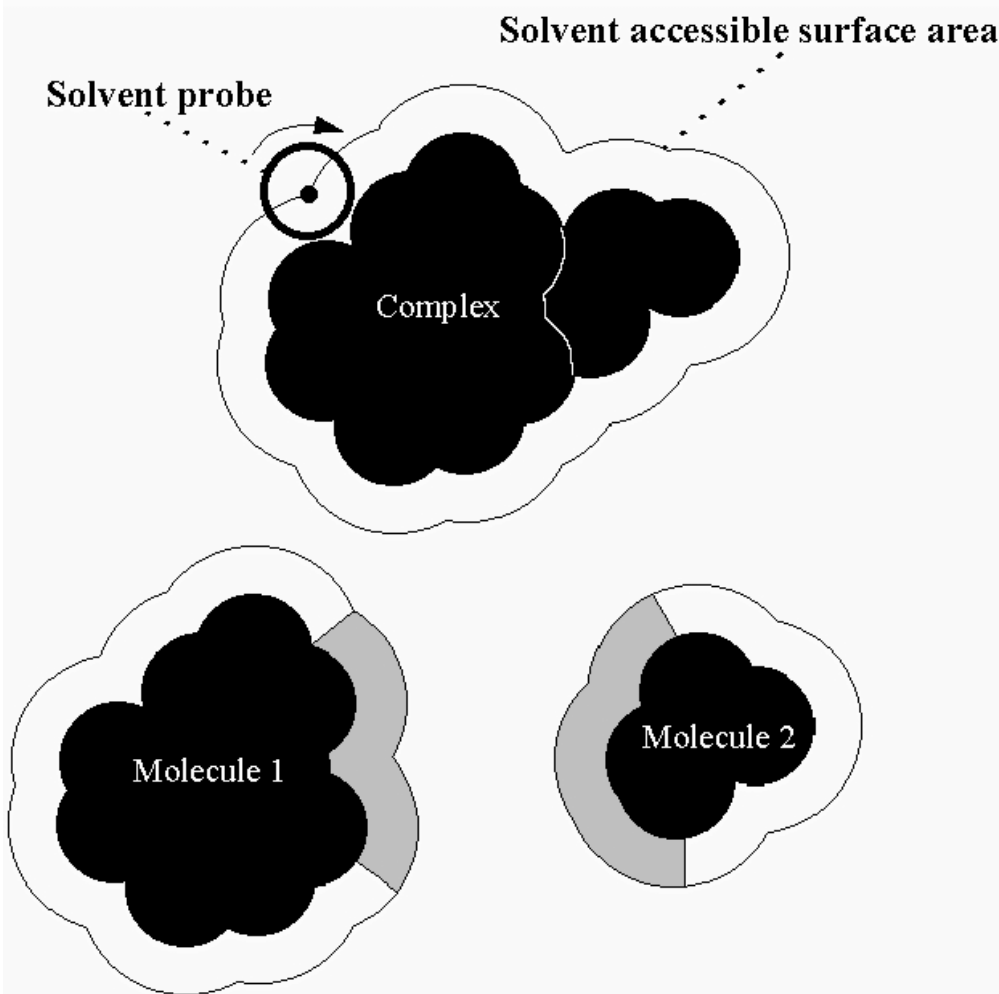

protein-majhna
molekula

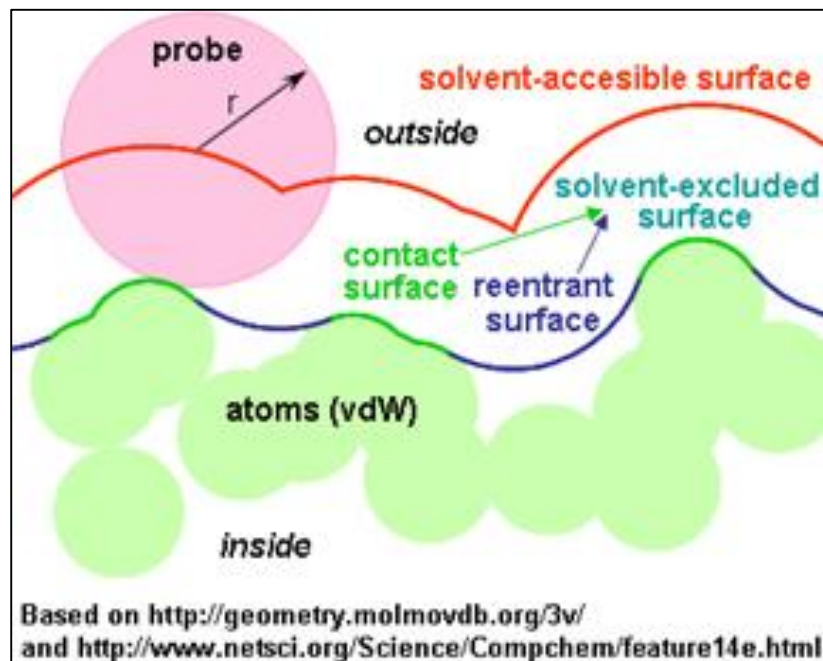
(protein-ligand)

Tvorba kompleksa protein-protein

Pri tvorbi kompleksa pride do spremembe topilu dostopne površine obeh proteinov. Razliki med vsoto površin posameznih interakcijskih partnerjev in površine kompleksa rečemo zakopana površina in je sorazmerna (ni enaka!) stični površini med obema partnerjema.

Računalniško določanje topilu dostopne površine:

Tvorba kompleksa protein-protein

Pri tvorbi kompleksa pride do spremembe topilu dostopne površine obeh proteinov. Razliki med vsoto površin posameznih interakcijskih partnerjev in površine kompleksa rečemo zakopana površina in je sorazmerna (ni enaka!) stični površini med obema partnerjema.

Pri tvorbi stične površine je pomembna **komplementarnost**:

- *geometrije*
- *donorjev in akceptorjev vodikovih vezi*
- *nabojev*

Kemijska sestava stičnih površin v proteinih:

	delež skupin (v %)		
	<i>nepolarne</i>	<i>polarne (nenabite)</i>	<i>polarne (nabite)</i>
površina proteinov	57	24	19
stična površina	56	29	15
notranjost proteinov	58	39	4

Tvorba kompleksa protein-protein

Lastnosti stičnih površin:

Stična površina velika ponavadi $> 1100 \text{ \AA}^2$, oz. nad $> 550 \text{ \AA}^2$ na vsakega partnerja (določitev odvisna od algoritma oz pogojev – max. razdalja med *interagirajočimi* atomi).

Zakopana površina velika je okoli $20 \text{ \AA}^2$ na ostanek.

V povprečju obsega

12% celotne površine v dimerih

17% celotne površine v trimerih

21% celotne površine v tetramerih

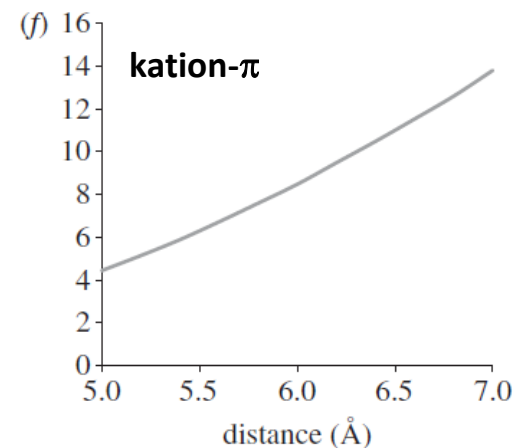
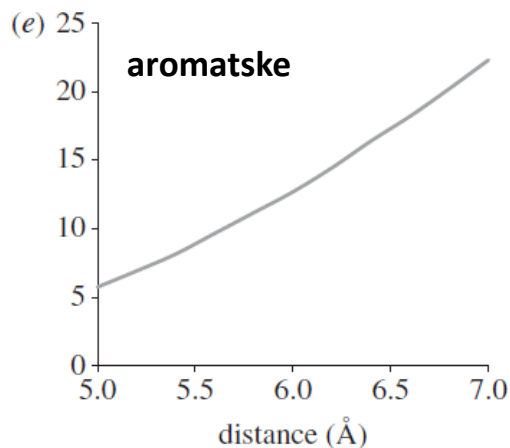
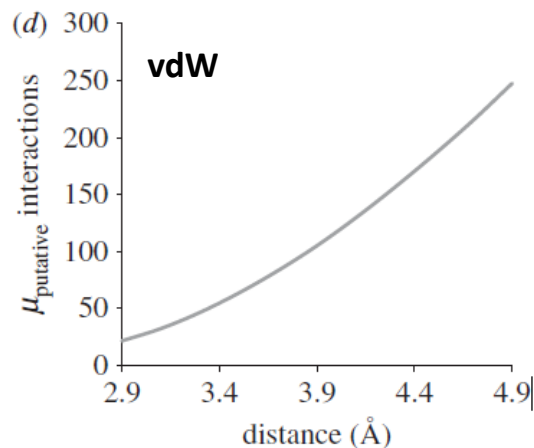
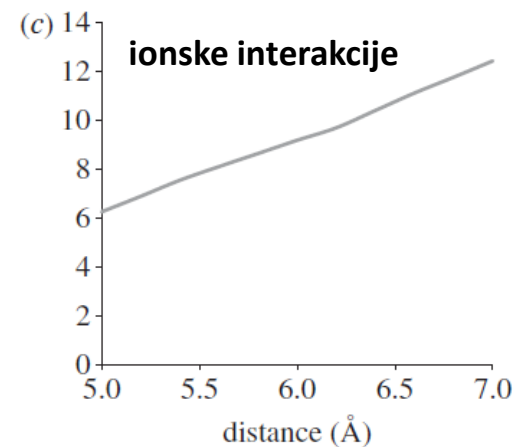
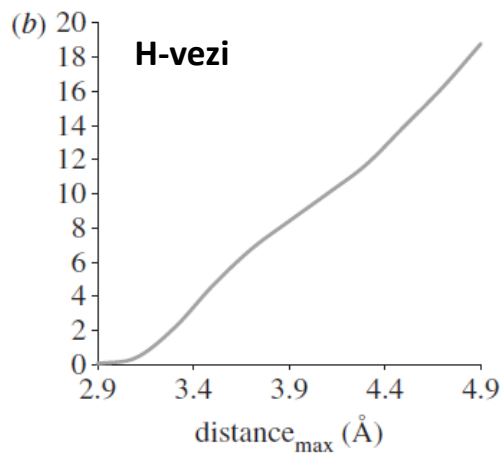
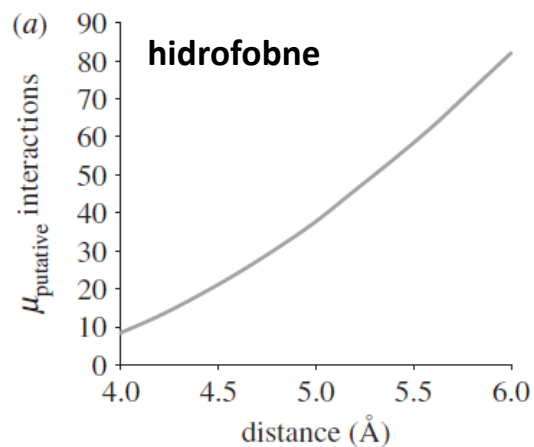
Energija interakcije je 100-200 J na Å^2

Ukrivljenost – 83% do 84% interakcijskih površin je ploskih

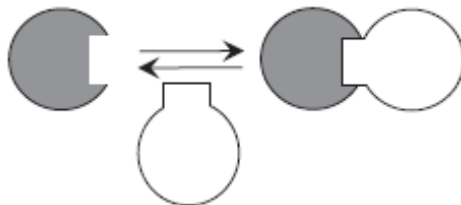
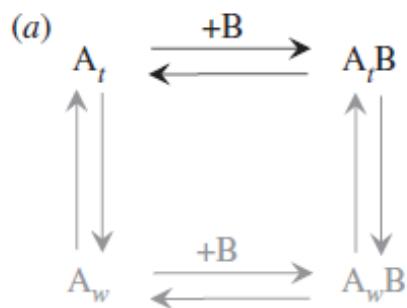
Delež sekundarne strukture – 50% α -vijačnice, 20% β -ploskev

Tvorba kompleksa protein-protein

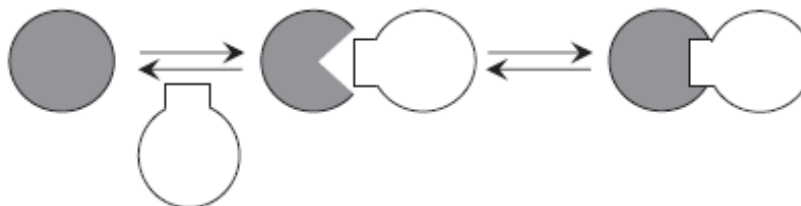
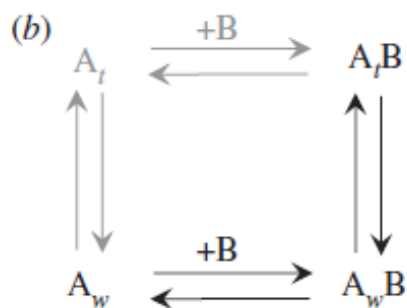
Primerjava števila posameznih interakcij v odvisnosti od oddaljenosti med interagirajočimi skupinami, določena na podlagi vzorca 195 kompleksov protein-protein:

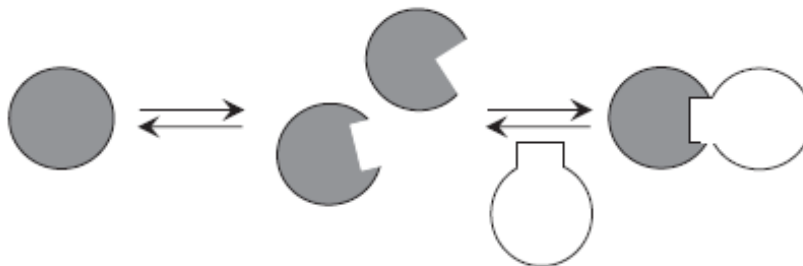
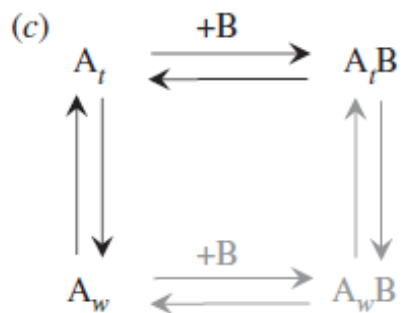
Mehanizmi prepoznavanja med proteini

„lock and key“

„induced fit“

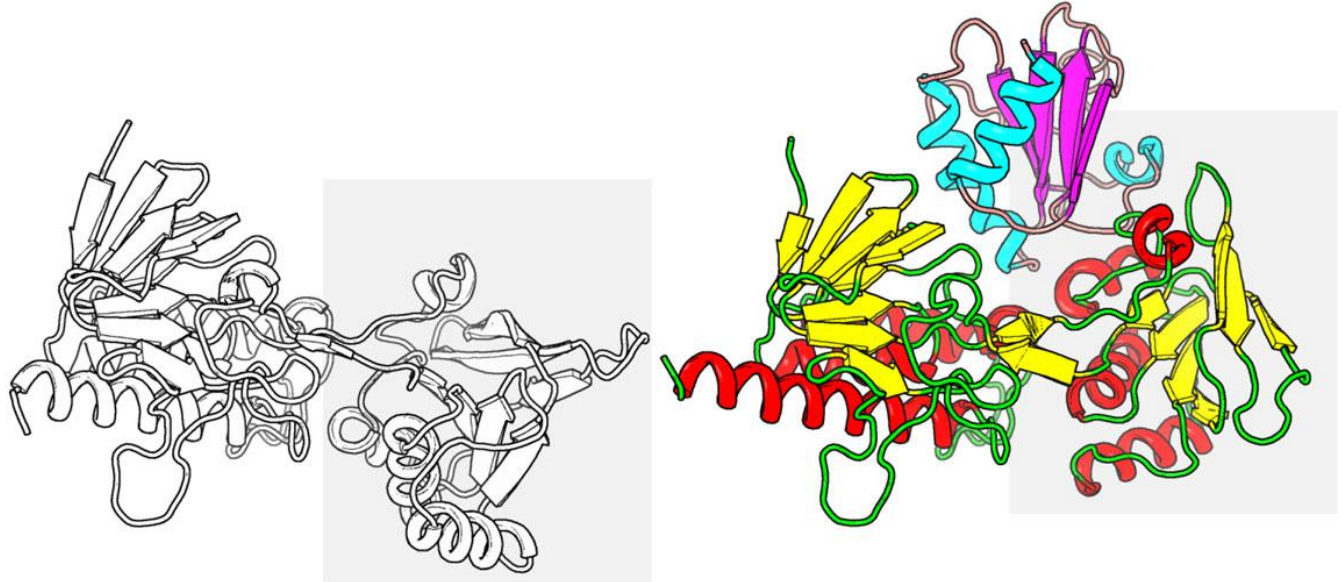
„dynamic fit“
(konformacijska selekcija)

sive puščice .. neobstoječe poti

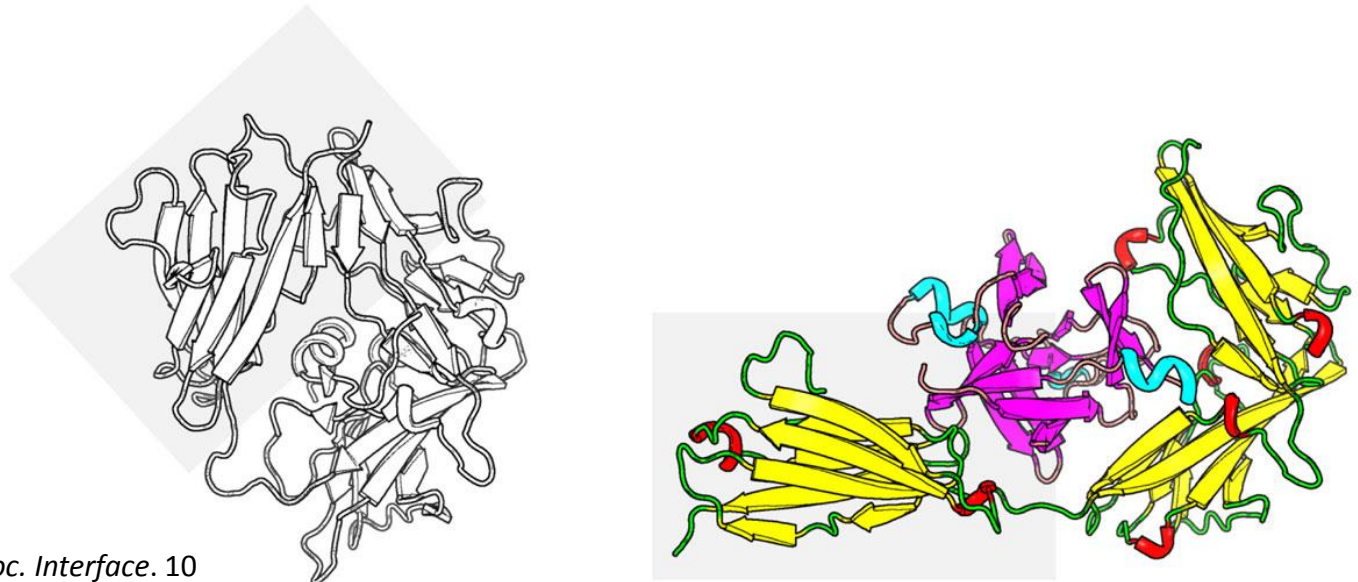
Mehanizmi prepoznavanja med proteini

Tvorbo kompleksa lahko spremljajo konformacijske spremembe enega ali obeh proteinov.

tioredoksin
reduktaza /
tioredoksin

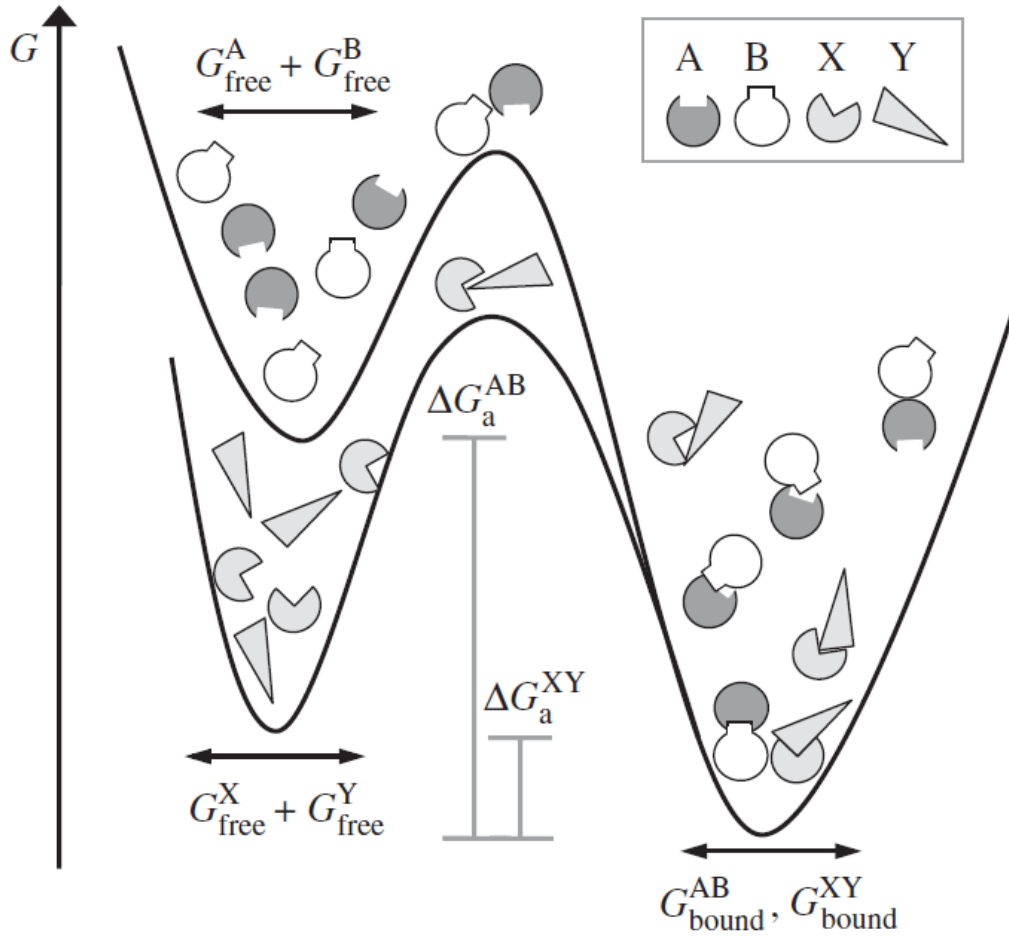

IL-1
receptor /
IL-1 R
antagonist

Termodinamika proteinskih interakcij

medmolekulske interakcije

$$\Delta G^0 = \Delta H^0 - T\Delta S^0$$

sprememba entropije

Termodinamika proteinskih interakcij

$$v_{as} = k_1[P][L] \quad \text{hitrost asociacije}$$

$$v_{dis} = k_{-1}[PL] \quad \text{hitrost disociacije}$$

v ravnotežju:

$$v_{as} = v_{dis}$$

$$k_1[P][L] = k_{-1}[PL]$$

$$\frac{k_1}{k_{-1}} = \frac{[PL]}{[P][L]} = K_a \quad \text{ravnotežna konstanta asociacije (enota M}^{-1}\text{)*}$$

$$\frac{k_{-1}}{k_1} = \frac{[P][L]}{[PL]} = K_d \quad \text{ravnotežna konstanta disociacije (enota M)*}$$

$$\Delta G = \Delta G^0 + RT \ln K_a$$

v ravnotežju

$$\Delta G^0 = -RT \ln K_a$$

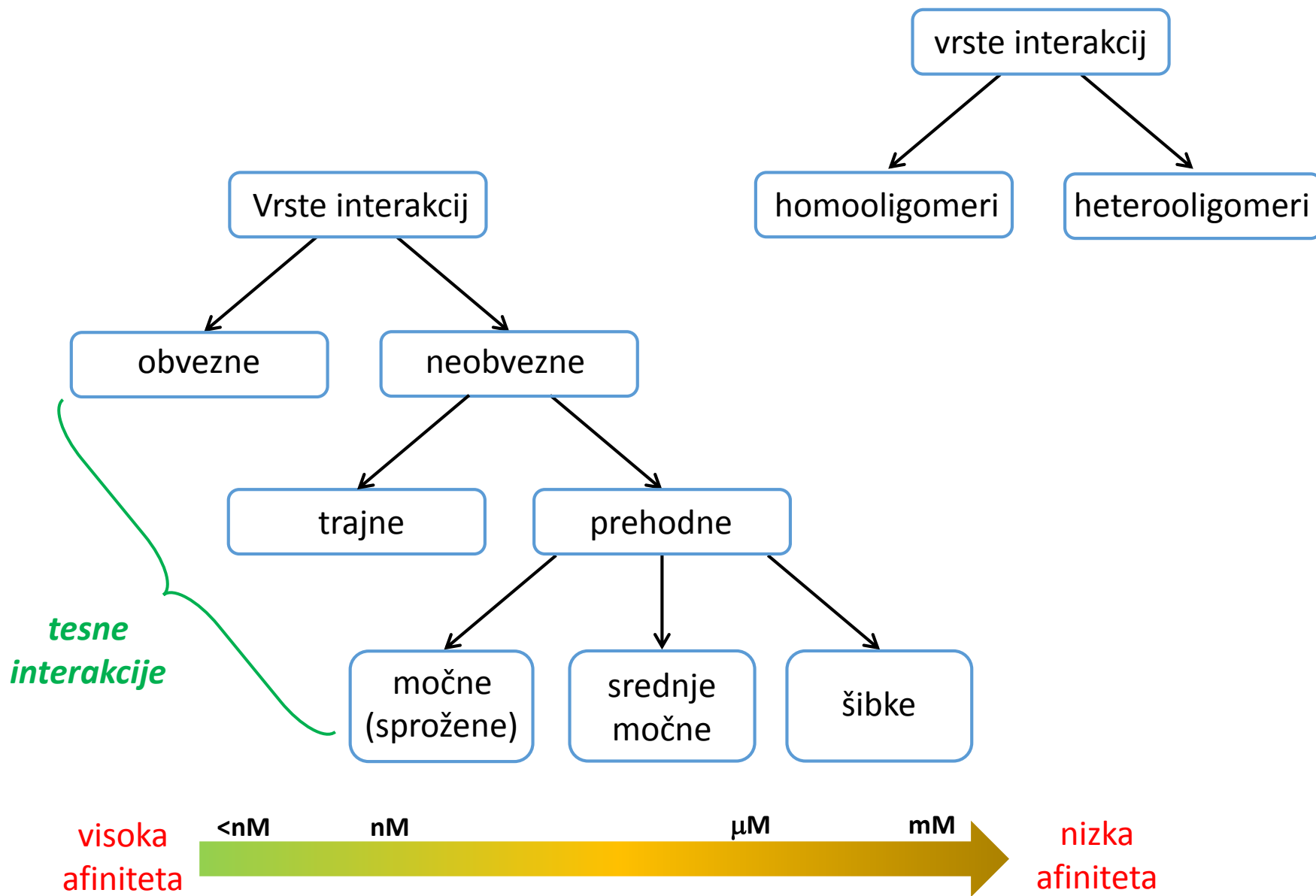
$$\Delta G^0 = RT \ln K_d$$

$$K_a = \frac{1}{K_d}$$

$$t_{1/2} = \frac{\ln 2}{k_{-1}}$$

*v resnici so termodinamske konstante brez enot.

Interakcije med proteini

Interakcije med proteini

Face-to-face homodimer

M. thermophila phosphate acetyltransferase

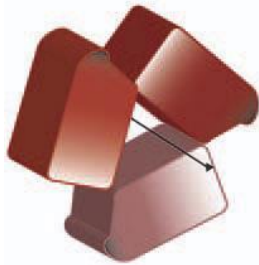
C2

(PDB: 1QZT)

Cyclic (face-to-back) homotrimer

B. caeruleus phospholipase A2

C3

(PDB: 1G2X)

Cyclic (face-to-back) homotetramer

E. coli aspartate 1-decarboxylase

C4

(PDB: 1POF)

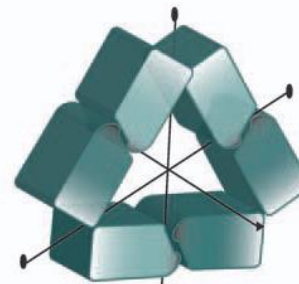
vrste interakcij

homooligomeri

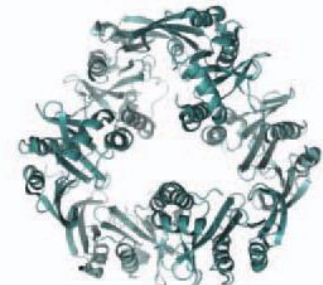
heterooligomeri

Dihedral trimer of dimers

C. ensiformis concanavalin-A

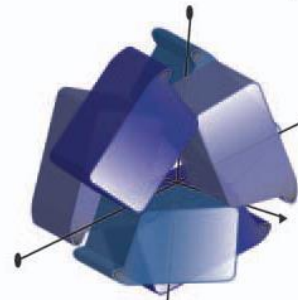
D3

(PDB: 1NLS)

Dihedral dimer of cyclic trimers

P. islandicum glutamate dehydrogenase

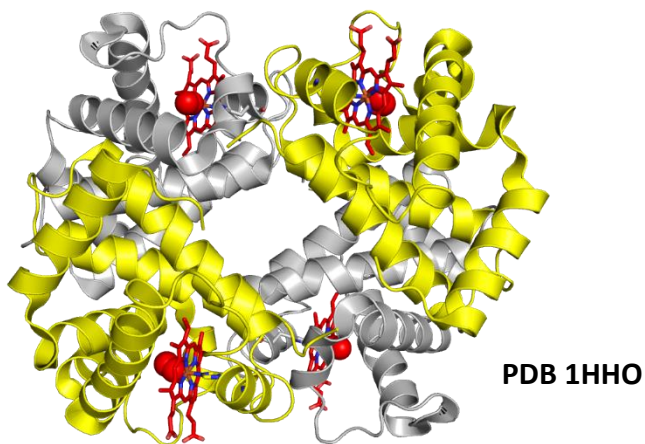

D3

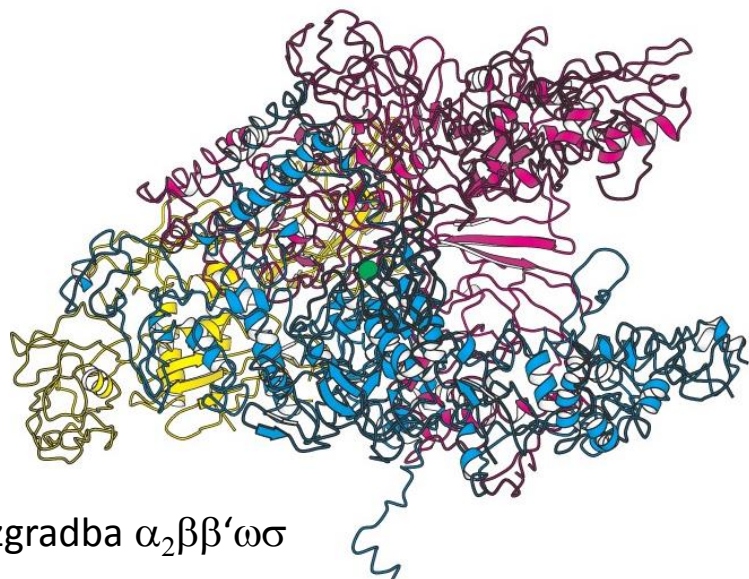
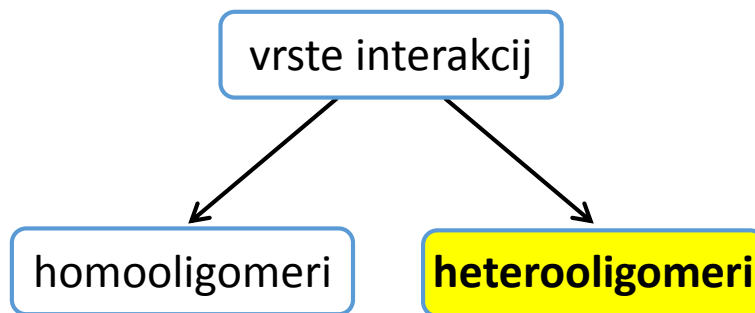

(PDB: 1V9L)

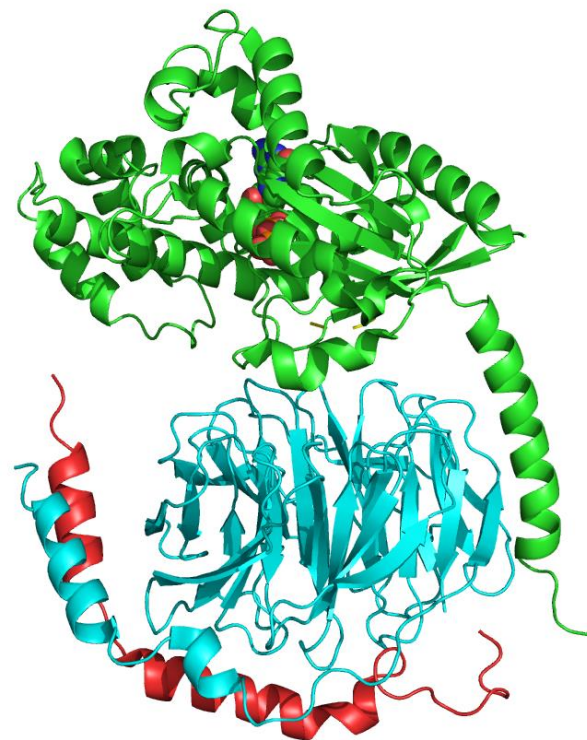
Interakcije med proteini

hemoglobin – heterotetramer $\alpha_2\beta_2$

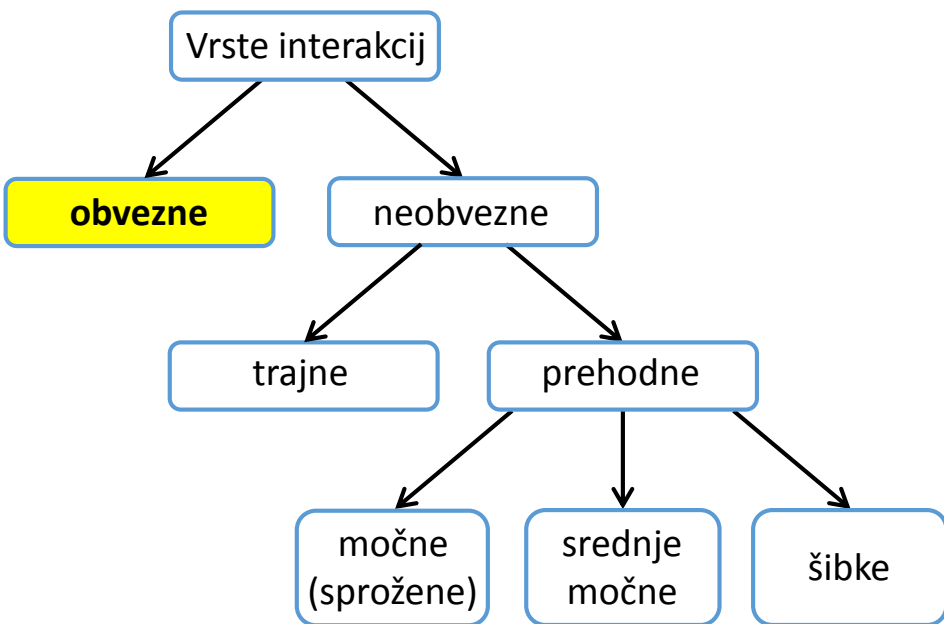
Prokaryotic RNA polymerase

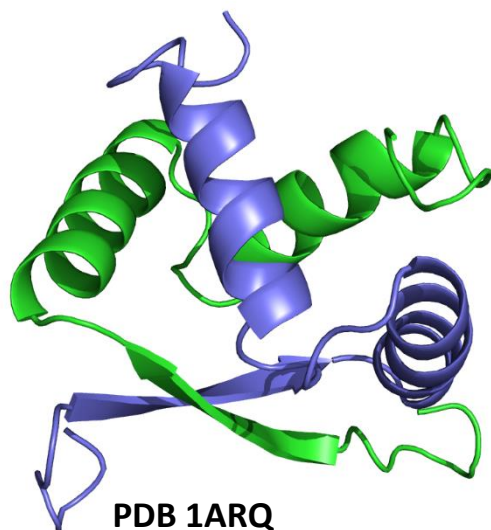
heterotrimeren G protein ($G_{\alpha\beta\gamma}$)

PDB 3AH8

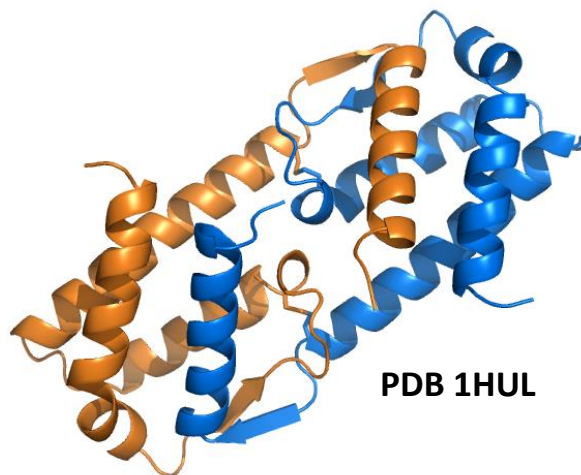
Interakcije med proteini

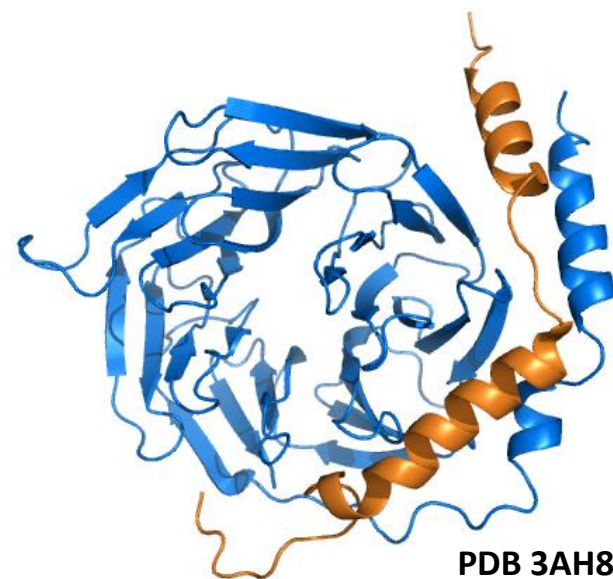
Posamezne enote (protomeri) same zase niso stabilne, zato je tvorba kompleksa/oligomera obvezna za obstojnost proteina v celici. S tem je pogojena tudi obligatna tvorba kompleksa za opravljanje biološke vloge proteina.

Arc represor bakteriofaga P22

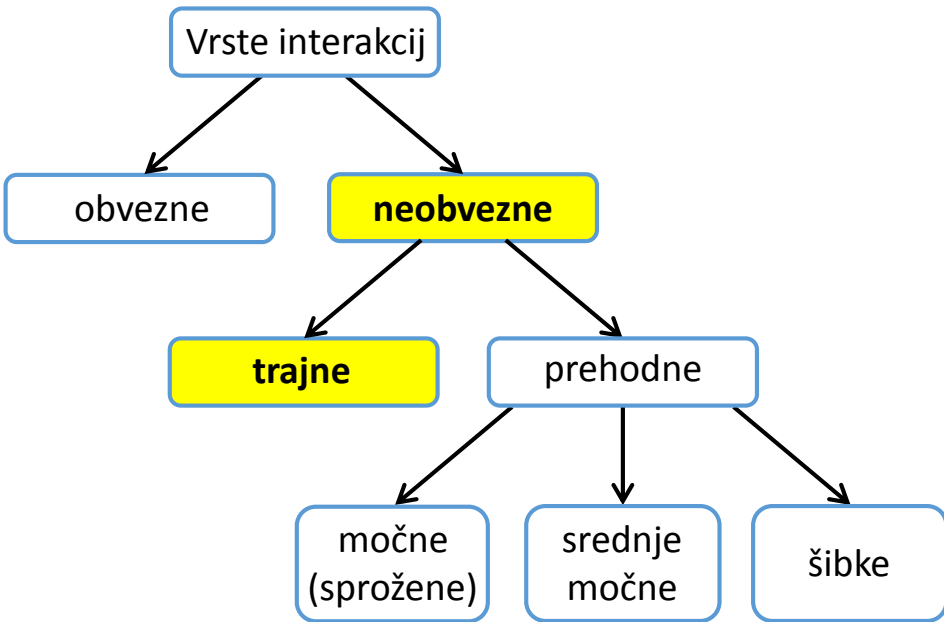

Interlevkin-5 (S-S vez)

G_{αβ} heterodimer

Interakcije med proteini

rodniin – sestavljen iz dveh tandemnih ponovitev Kazalove domene – prva se veže v aktivno mesto, druga pa interagira s proteinom izven njega

$$K_d = 0.2 \text{ pM}$$

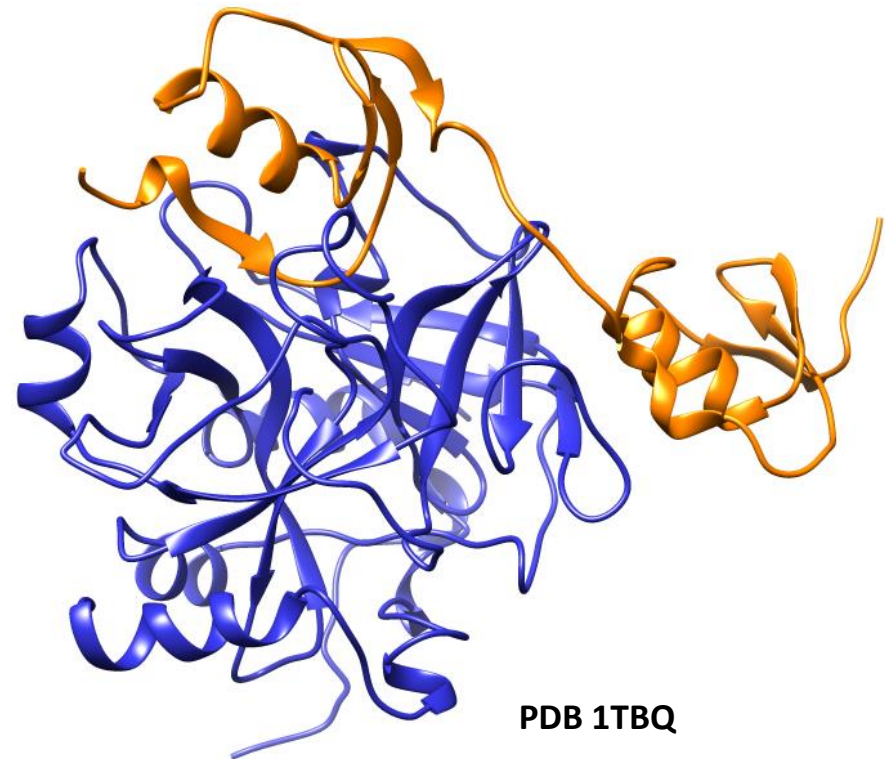
$$k_{-1} = 4.3 \times 10^{-4} \text{ s}^{-1}$$

$$t_{1/2} = 1611 \text{ s } (\sim 27 \text{ min})$$

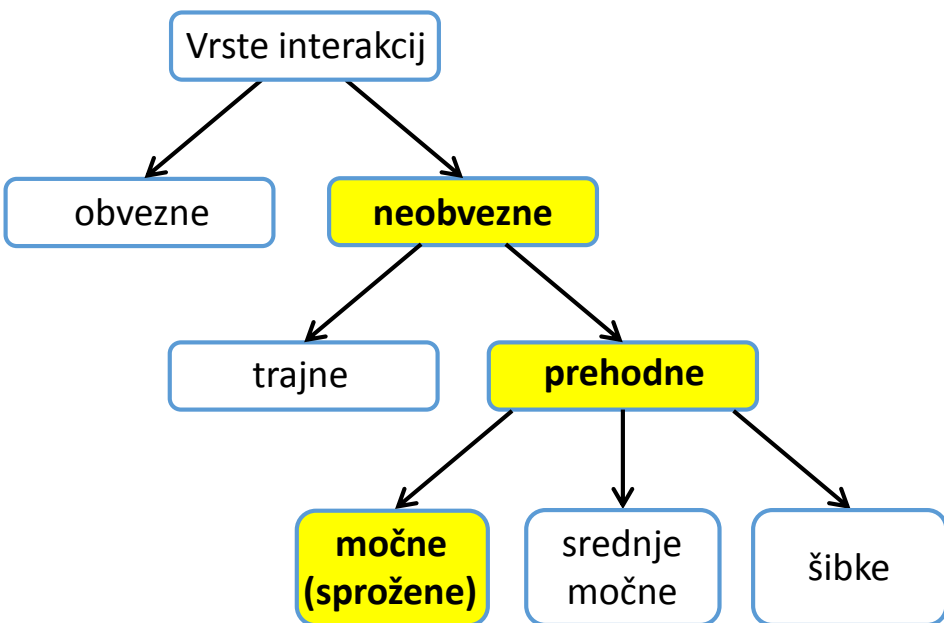
Ko kompleks nastane, praviloma ostane povezan dlje časa.

Interakcije protitelo-antigen, proteaze-inhibitorji, ..

Primer: kompleks trombin-rodniin

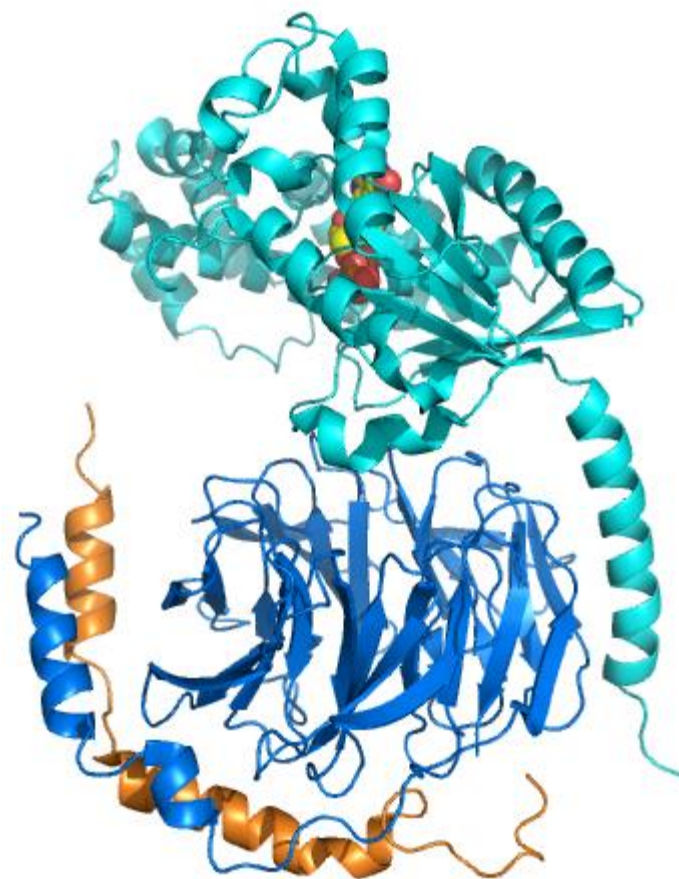
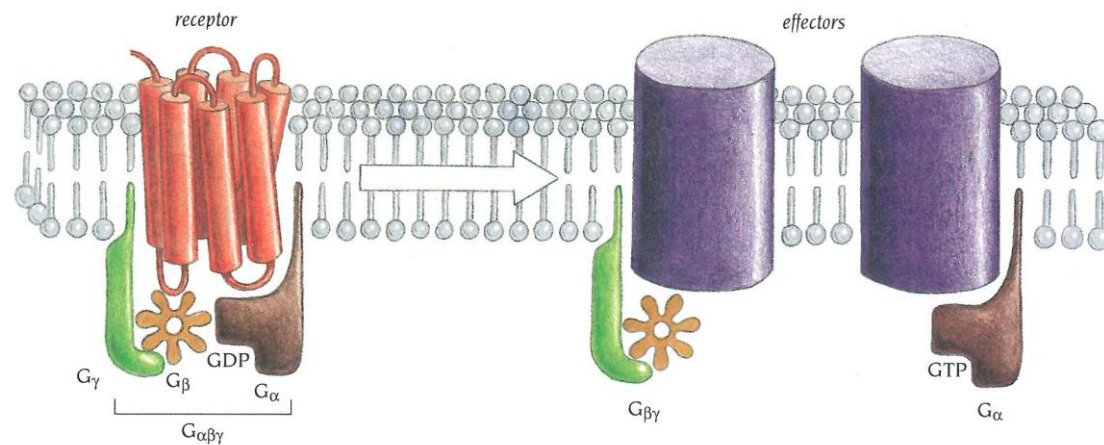

Interakcije med proteini

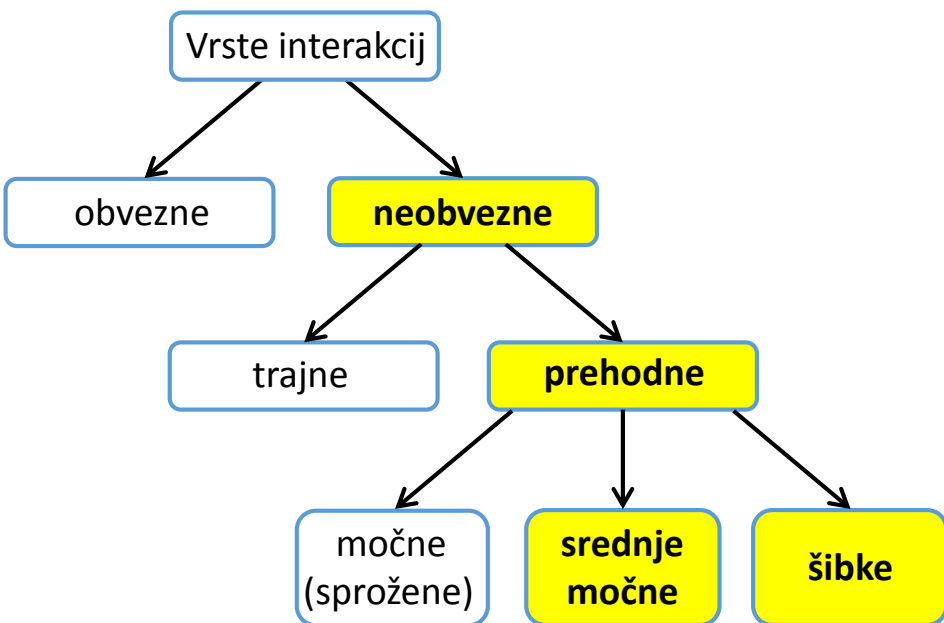
Visokoafinitetne interakcije, katerih nastanek in razpad je reguliran preko različnih signalov (fosforilacija, zamenjava GTP za GDP, vezava dodatnega liganda).

Primer: heterotrimerni G proteini

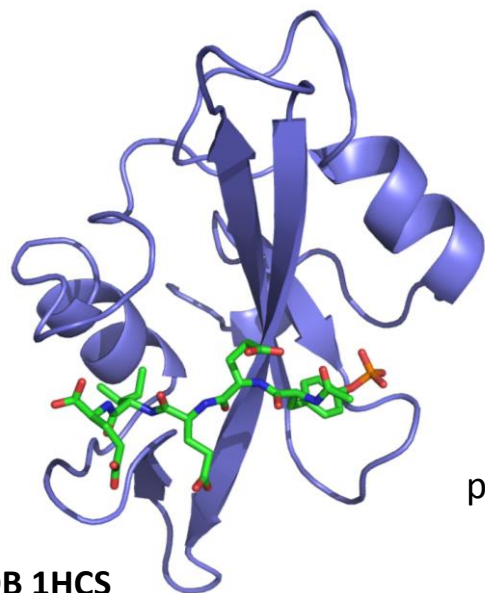

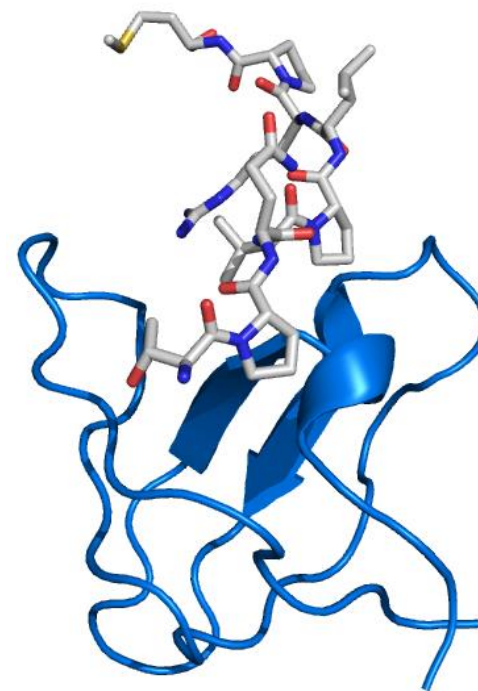
Interakcije med proteini

Dinamično ravnotežje med kompleksom in prostimi proteini. Afinitete segajo od 10^{-8} M do 10^{-4} M.

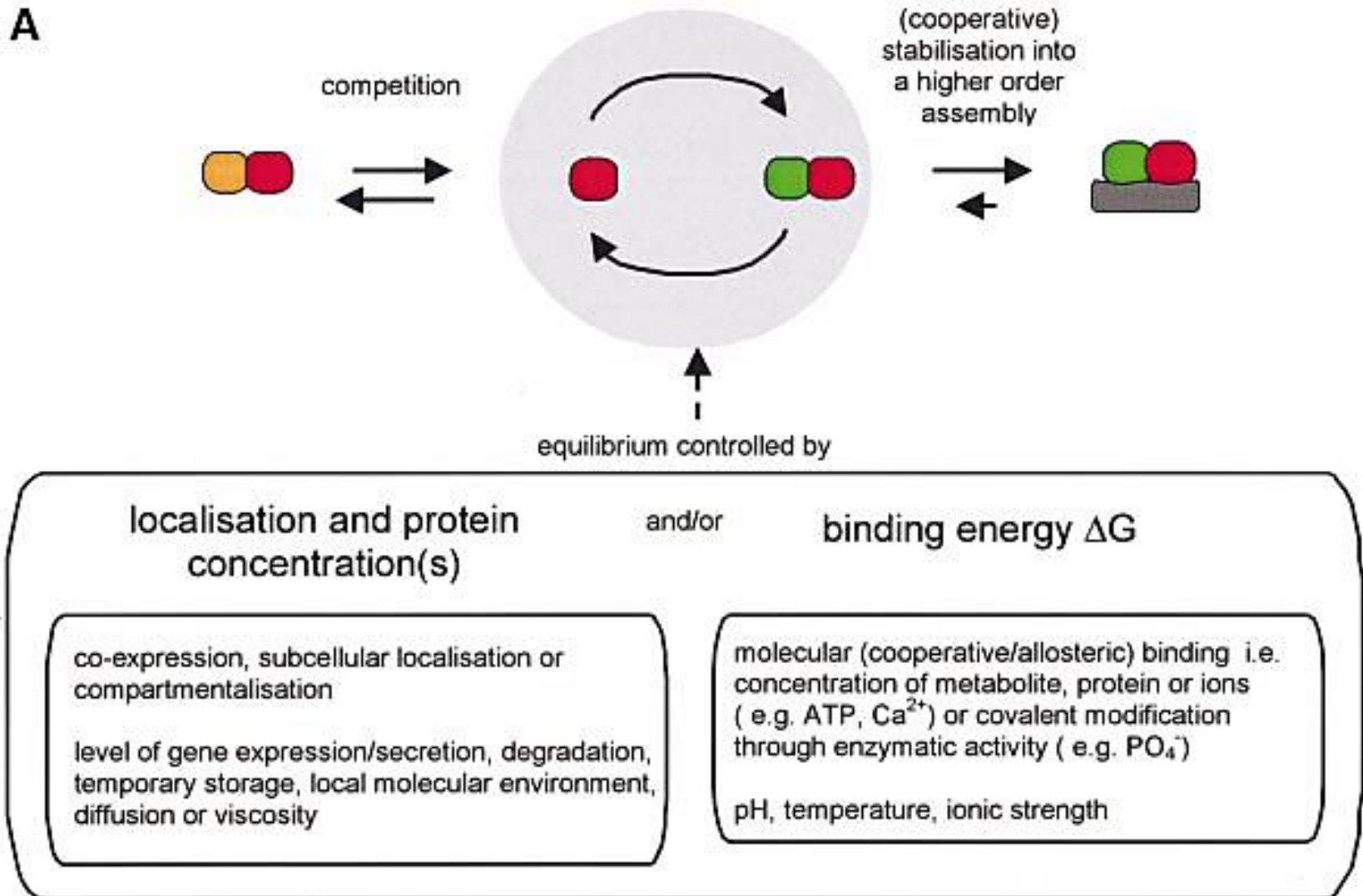

SH2 domene vežejo proteine, ki vsebujejo p-Tyr z afiniteto okoli 10^{-6} M.

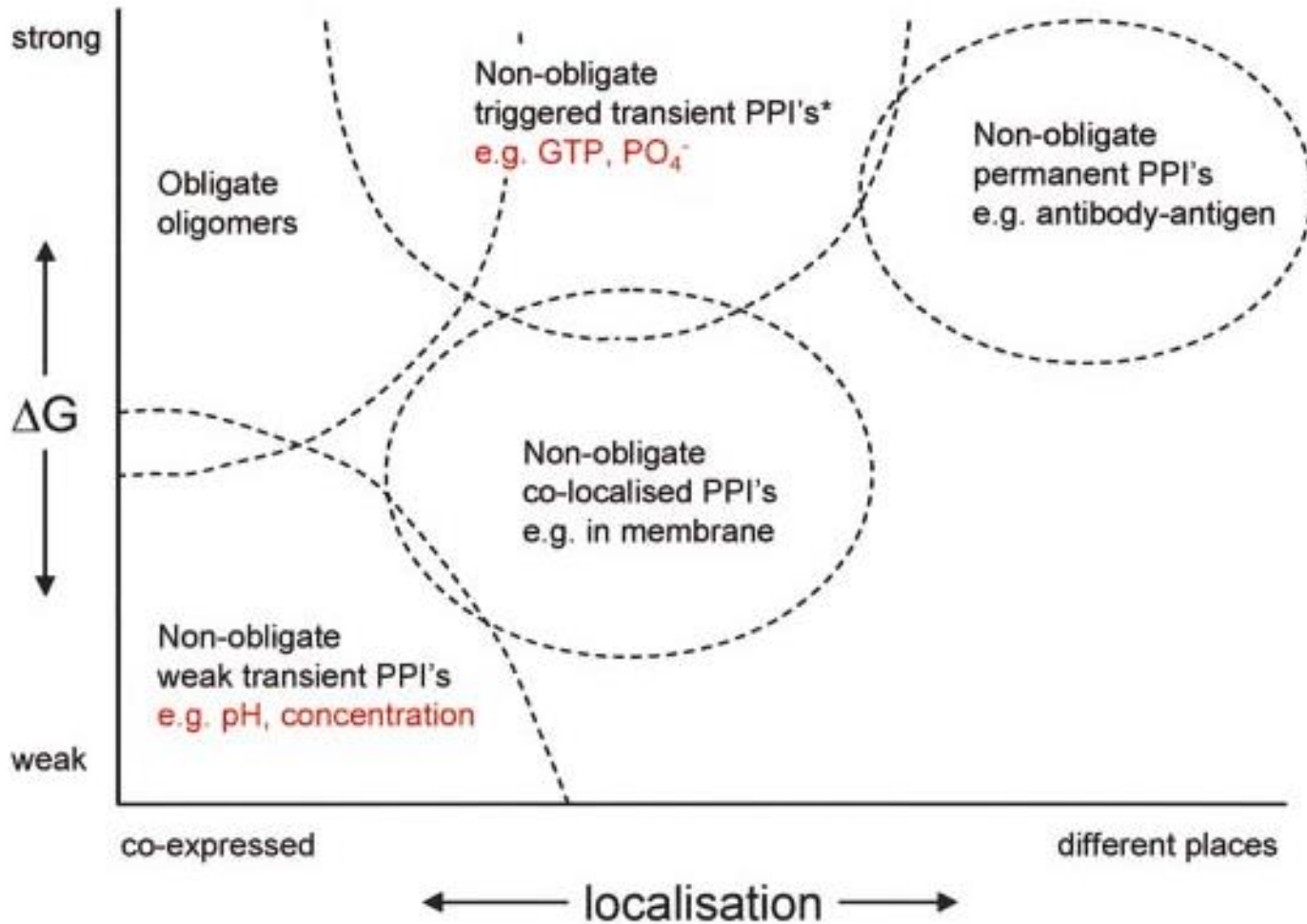

SH3 domene vežejo motive, ki tvorijo poli-prolinske vijačnice tipa 2.

Interakcije med proteini

Interakcije med proteini

Interakcije protein-ligand

Pod pojmom **ligand** opisujemo manjšo (organsko) molekulo, ki se veže na vezavno mesto na proteinu. Poseben tip ligandov so substrati encimov.

Dve skupini študij:

- vezava ***naravnih*** ligandov – študij biološkega pomena interakcije
- vezava ***sintetičnih*** ligandov – načrtovanje ligandov v medicinske ali raziskovalne namene, ponavadi izkoriščamo naravna (znana) vezavna mesta na proteinu.

Diverziteta vezavnih mest za ligande je velika. Za načrtovanje sintetičnih ligandov je bilo razvitih veliko število eksperimentalnih in računalniških metod.

Za vezavo majhnih ligandov na proteine veljajo podobne zakonitosti kot pri interakcijah protein-protein, t.j. **komplementarnost**:

- *geometrije*
- *donorjev in akceptorjev vodikovih vezi*
- *nabojev*

Interakcije protein-ligand

Pravilo petic Lipinskega je empirična zbirka pravil o fizikalno-kemijskih lastnostih, ki jih morajo imeti učinkovita peroralna zdravila za dobro biološko razpoložljivost:

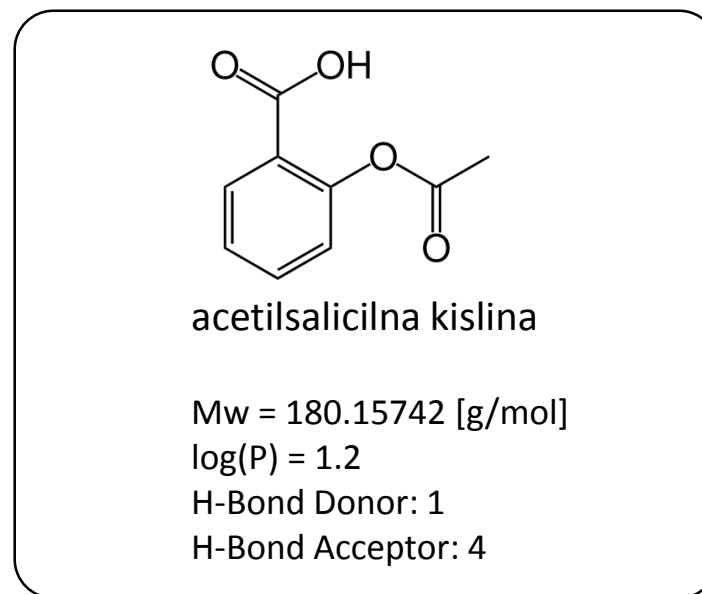
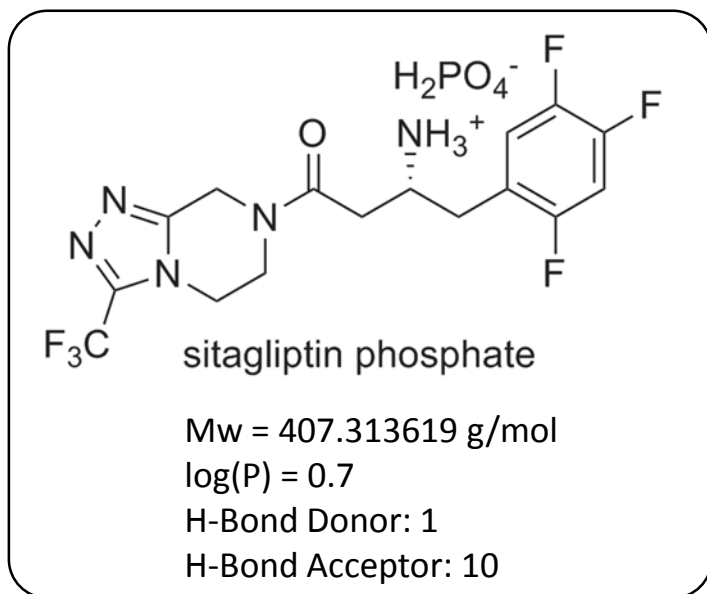
Pravila so:

molska masa manj kot 500 g/mol

največ 5 donorjev H-vezi

največ 10 akceptorjev H-vezi

log porazdelitvenega koeficienta oktanol/voda največ 5

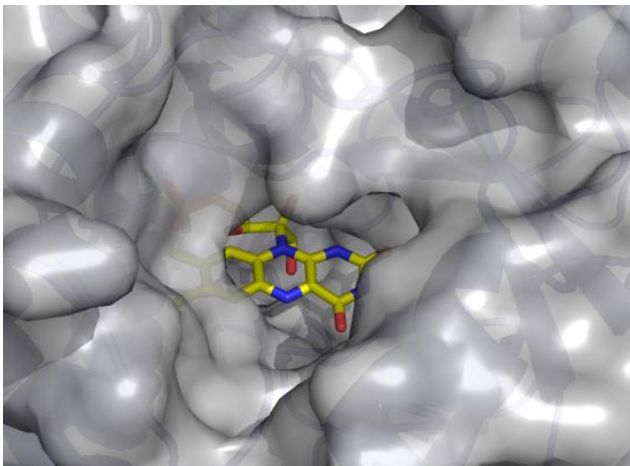

Interakcije protein-ligand

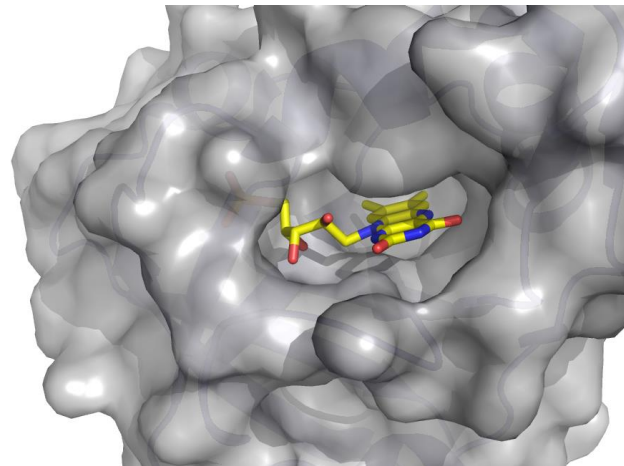
Vezavna mesta za isti ligand in načini vezave liganda se med proteini lahko bistveno razlikujejo.

Primer: vezava FMN na štiri različne encime.

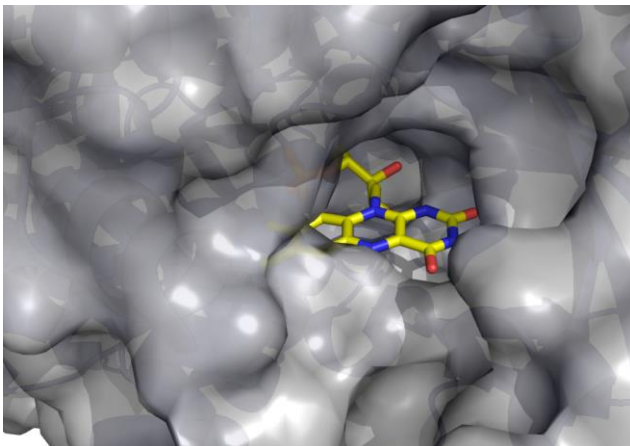
glikolat oksidaza iz špinače

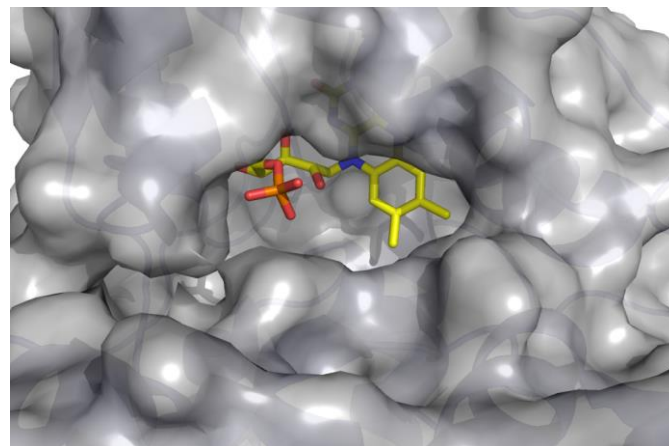
riboflavin kinaza iz *Methanococcus*

izomeraza iz *Sulfolobus*

fotoliza iz *Thermusa*

Identifikacija vezavnih mest na proteinih

Na proteinih je več kategorij potencialnih vezavnih žepov, vendar je težko ločiti med pravimi in nepravimi.

GLOSSARY

Druggable binding site

A pocket on a protein surface that can bind with high affinity and specificity to small, drug-like molecules.

Nondruggable binding site

A pocket on a protein surface that cannot bind with high affinity and specificity to small, drug-like molecules.

Decoy sites

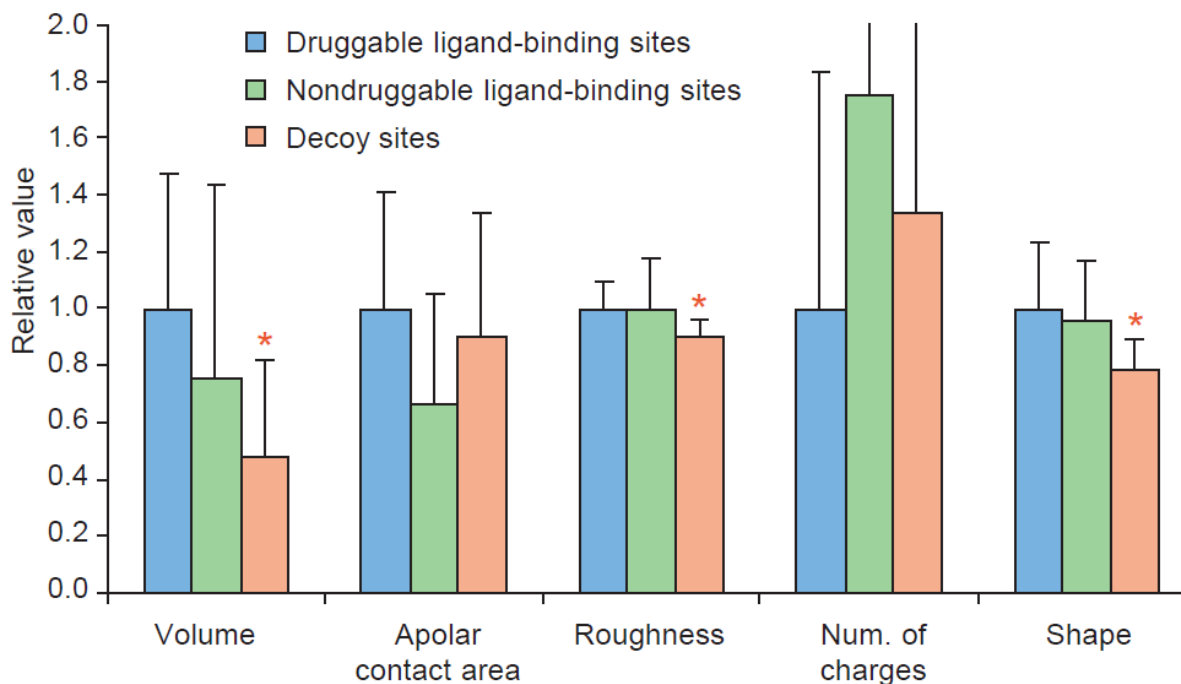
A pocket on a protein surface that was identified using a computational algorithm but that does not correspond to the known ligand-binding site(s).

Druggability index

A prediction of a protein's capacity to bind with high affinity and specificity to small, drug-like molecules.

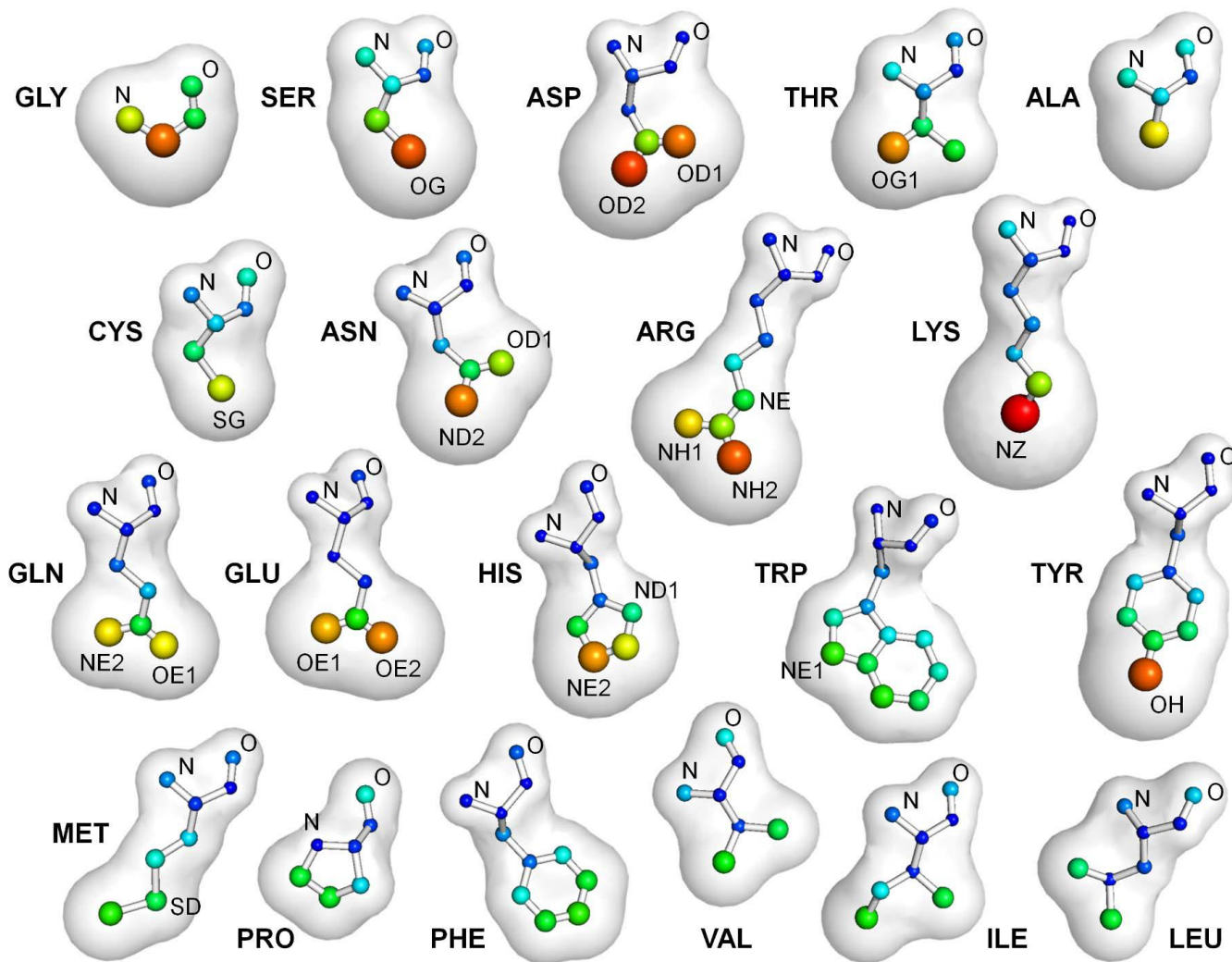
NMR hit rate

The frequency with which low molecular weight compounds from a fragment library bind to a protein as determined using 2D heteronuclear correlation spectroscopy.

Interakcije protein-ligand

Pred kratkim je bil objavljen članek, kjer so statistično obdelali vzorec 3295 proteinov z 9114 vezavnimi mesti (Khazanov & Carlson. 2013. *PLoS Comput Biol.* 9(11)). Osredotočili so se na prispevke posameznih ostankov in njihovih atomov k interakcijam z ligandi.

*Bolj rdeča kot je barva,
večkrat atom prispeva
k interakcijam.*

Interakcije protein-ligand

Pred kratkim je bil objavljen članek, kjer so statistično obdelali vzorec 3295 proteinov z 9114 vezavnimi mesti (Khazanov & Carlson. 2013. *PLoS Comput Biol.* 9(11)). Osredotočili so se na prispevke posameznih ostankov in njihovih atomov k interakcijam z ligandi.

Table 4. Composition of binding sites for the top-20 valid ligands.

HET	#Lig (%)	Ala%	Arg%	Asn%	Asp%	Cys%	Gln%	Glu%	Gly%	His%	Ile%	Leu%	Lys%	Met%	Phe%	Pro%	Ser%	Thr%	Trp%	Tyr%	Val%
NAD	250 (4.49)	5.90	4.75	6.12	7.01	1.56	2.14	3.43	7.49	3.60	8.33	6.82	4.01	1.87	4.58	4.51	5.98	7.94	1.44	4.80	7.73
FAD	217 (3.90)	6.77	7.09	4.02	4.47	1.91	3.51	4.28	7.33	4.72	6.79	6.21	3.98	1.42	4.65	4.00	6.91	7.79	3.42	6.28	4.44
ADP	172 (3.09)	4.48	10.46	5.43	5.37	0.50	2.35	3.36	11.42	2.80	4.98	5.20	9.96	1.85	4.14	2.74	5.76	8.67	0.78	5.04	4.70
NAP	165 (2.97)	6.37	8.97	5.68	4.02	0.59	2.25	2.01	9.93	3.01	6.78	5.99	5.64	2.01	2.25	4.12	8.76	8.65	0.97	5.78	6.23
FMN	130 (2.34)	5.09	10.99	7.17	2.43	1.39	3.88	2.14	9.14	5.73	4.34	4.63	4.51	3.18	3.30	2.89	8.21	6.94	3.18	6.54	4.34
ATP	100 (1.80)	2.76	12.20	4.26	6.27	0.17	2.42	7.52	10.78	2.26	4.43	5.51	12.03	1.92	5.43	0.75	5.35	8.02	1.42	2.26	4.26
GDP	96 (1.73)	3.17	4.39	3.98	11.44	2.96	1.74	3.17	8.27	1.43	1.94	8.27	19.10	0.31	4.60	1.63	8.17	10.52	–	1.94	2.96
GLC	86 (1.55)	3.95	9.65	6.58	12.94	0.22	6.14	7.46	3.07	7.46	2.41	1.10	2.63	2.19	7.46	0.88	1.75	1.54	11.40	10.53	0.66
NDP	76 (1.37)	6.19	9.32	4.66	3.83	1.18	2.30	2.85	9.32	2.85	5.29	5.85	5.78	2.64	1.32	2.85	10.44	8.35	1.74	7.38	5.85
SAH	67 (1.20)	5.07	2.97	3.21	10.51	1.85	2.10	4.45	11.50	2.35	5.07	8.16	1.98	4.45	7.91	2.97	6.06	3.83	4.20	7.29	4.08
ANP	61 (1.10)	4.90	7.48	6.62	7.23	–	3.43	4.04	10.54	1.84	6.37	4.78	9.56	2.21	4.53	1.84	5.51	7.97	0.98	4.29	5.88
COA	54 (0.97)	8.85	7.51	3.35	2.95	0.80	4.29	0.94	7.24	4.29	4.56	8.45	8.98	4.29	6.84	2.55	6.43	4.16	1.88	5.36	6.30
NAG	45 (0.81)	2.34	6.54	19.16	9.35	3.74	4.21	3.74	4.21	1.40	2.80	4.21	2.34	1.87	3.27	1.40	2.34	5.61	14.49	4.67	2.34
CIT	44 (0.79)	3.04	16.22	7.77	4.73	0.34	2.03	3.04	6.76	11.15	4.73	3.72	6.42	2.03	2.70	3.38	7.77	4.73	2.03	5.74	1.69
AMP	43 (0.77)	4.48	10.70	2.74	5.72	1.74	3.73	5.97	6.97	5.97	5.97	4.98	5.97	1.49	6.72	1.74	5.97	7.71	1.00	6.47	3.98
NAI	42 (0.76)	7.79	3.89	6.17	7.38	0.13	2.28	2.55	8.72	2.15	9.40	8.99	4.83	2.68	1.88	3.49	7.38	6.31	0.67	4.30	8.99
MAN	40 (0.72)	5.91	–	18.72	16.75	–	9.36	1.97	5.91	2.46	–	5.42	3.45	–	1.48	2.46	1.97	3.94	5.42	12.32	2.46
SAM	37 (0.67)	5.20	4.98	3.62	11.09	0.45	3.85	6.11	8.82	5.43	5.20	7.24	2.71	2.26	7.92	4.07	4.98	3.85	2.04	7.01	3.17
GNP	36 (0.65)	4.22	0.84	2.95	8.44	1.90	2.11	1.27	12.66	0.84	1.27	8.02	18.78	0.42	5.49	3.16	8.86	14.14	–	3.16	1.48

Ligand listed in decreasing fraction of 5562 binding sites. Most frequently interacting residue for each ligand is in bold. Due to rounding, rows may occasionally sum to a value other than 100%.

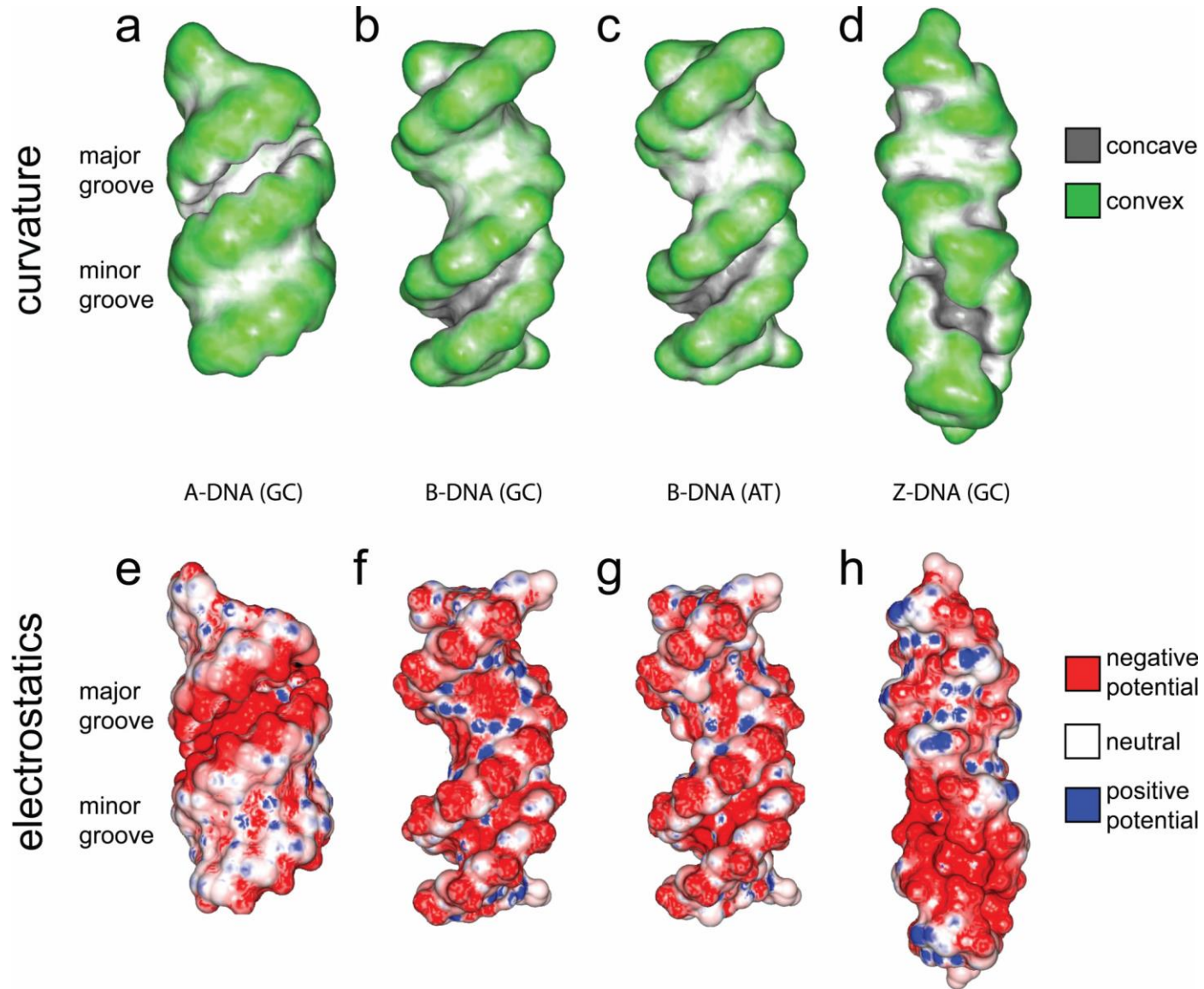
Interakcije protein-DNA

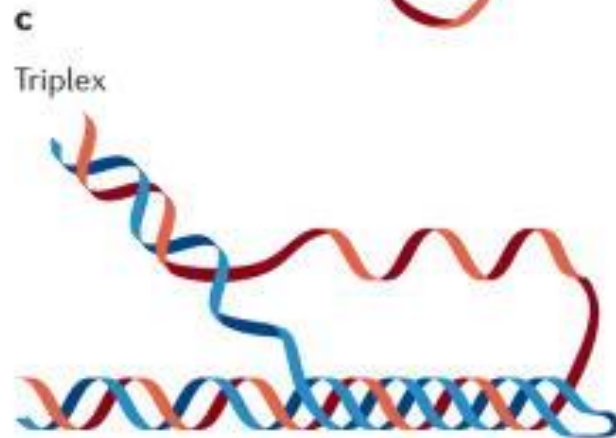
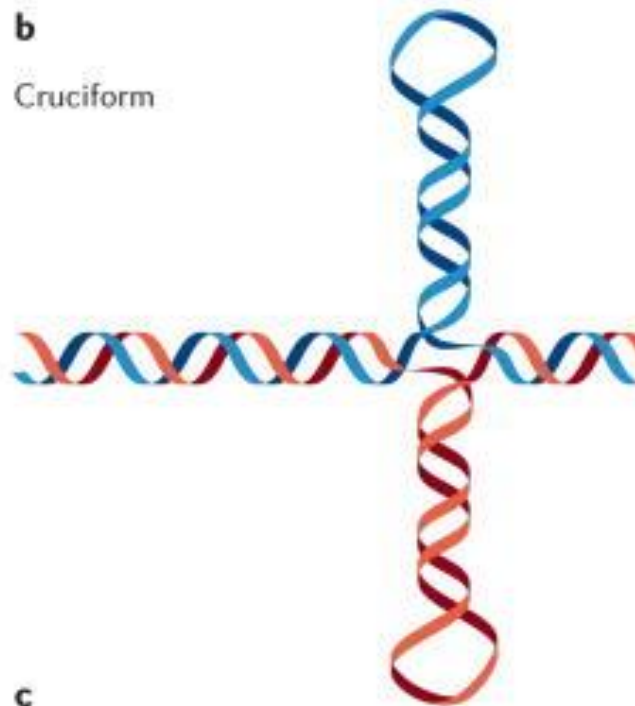
Temeljne lastnosti:

- Specifične interakcije (branje baz) + nespecifične interakcije (ogrodje)
- Konformacijske spremembe proteina in/ali DNA
- Pogosto se pojavljajo nekateri DNA-vezavni motivi
- Odvisne od lokalne strukture DNA
- Simetrične interakcije

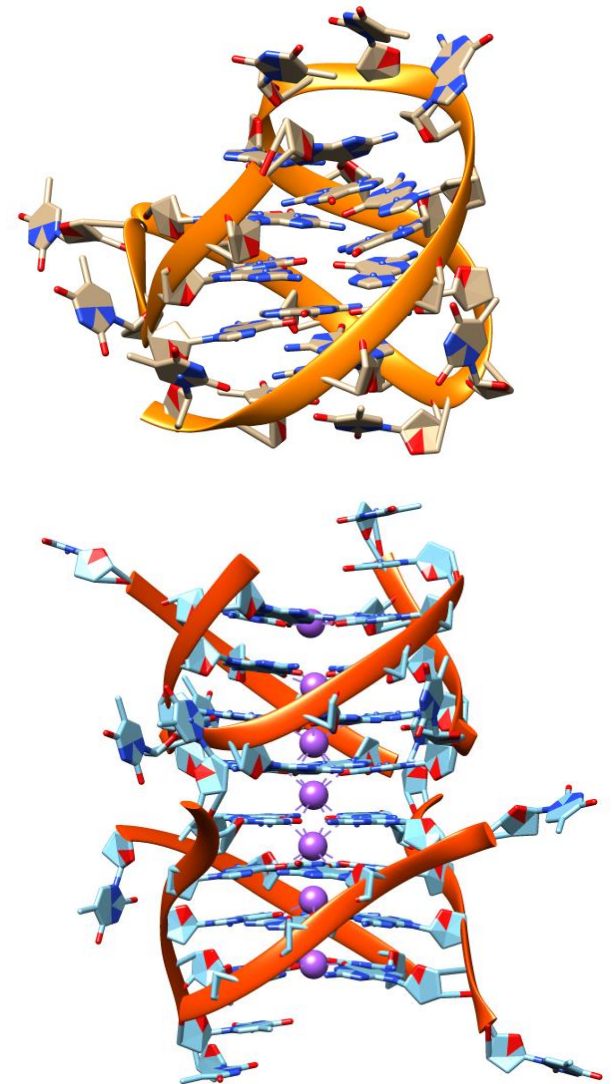
Struktura DNA

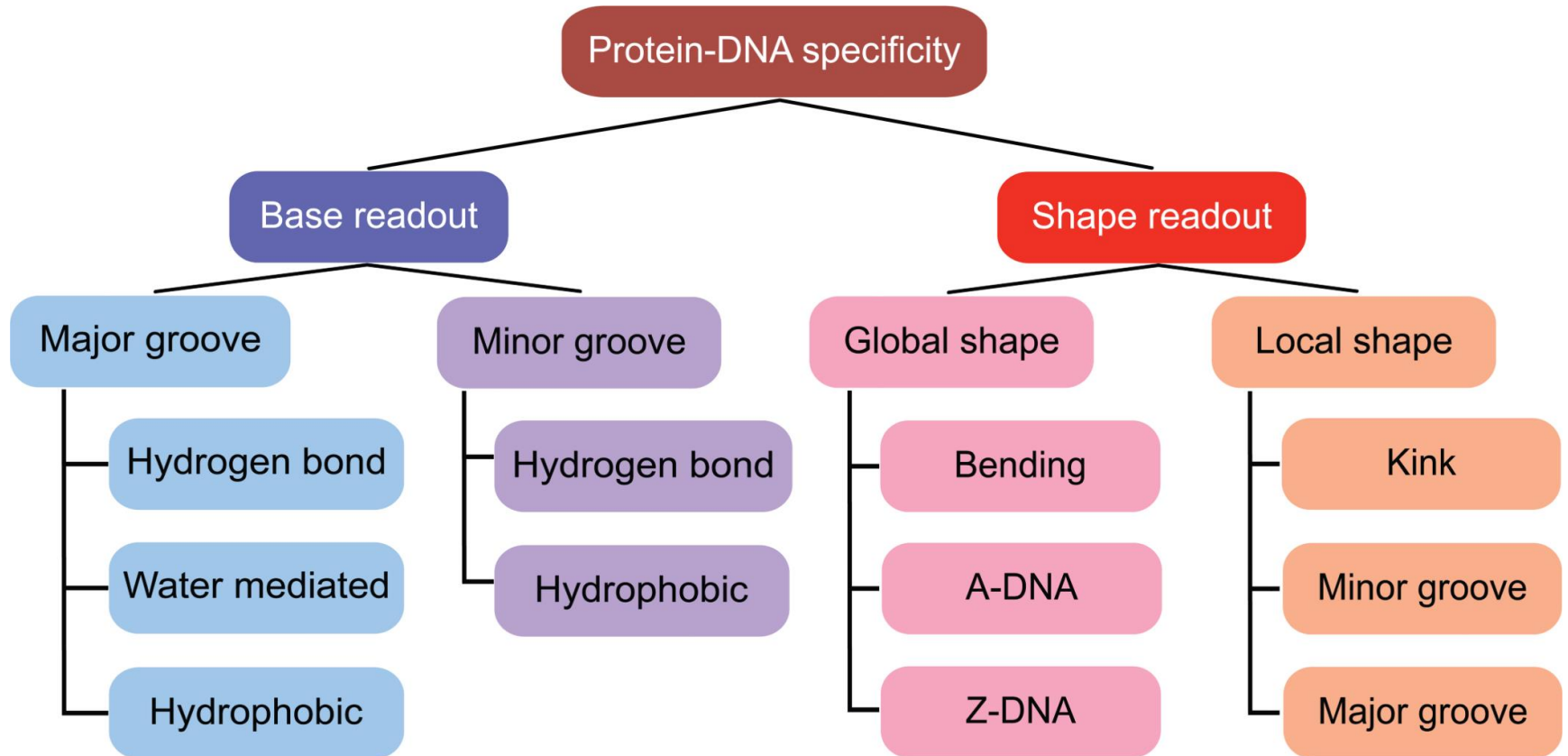
Struktura DNA

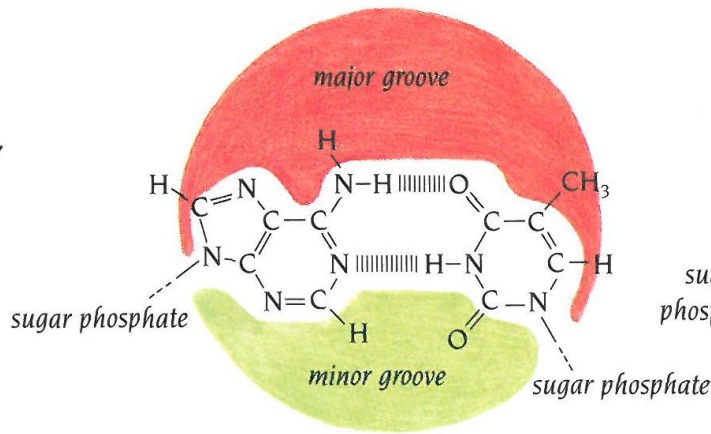
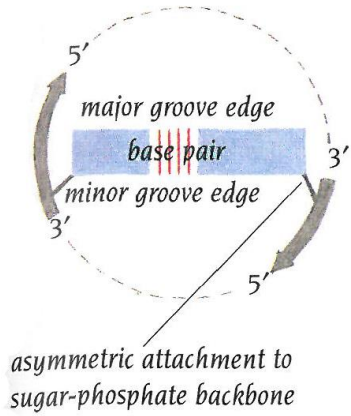
kvadrupleksi

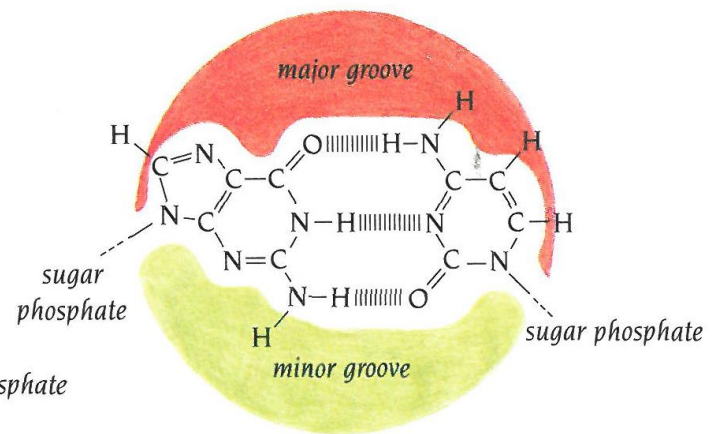
Interakcije protein-DNA

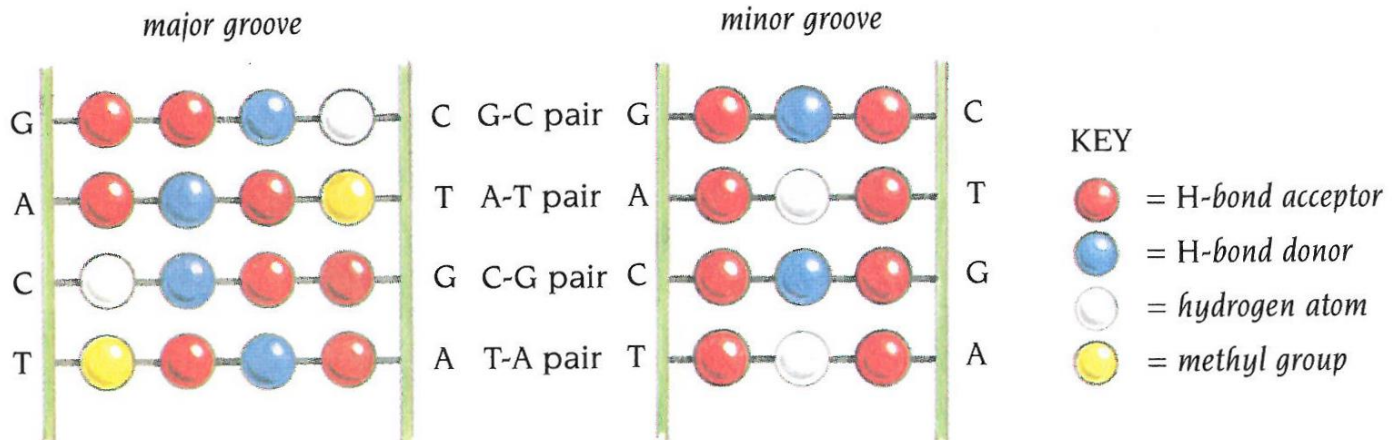
Struktura DNA

ADENINE : THYMINE

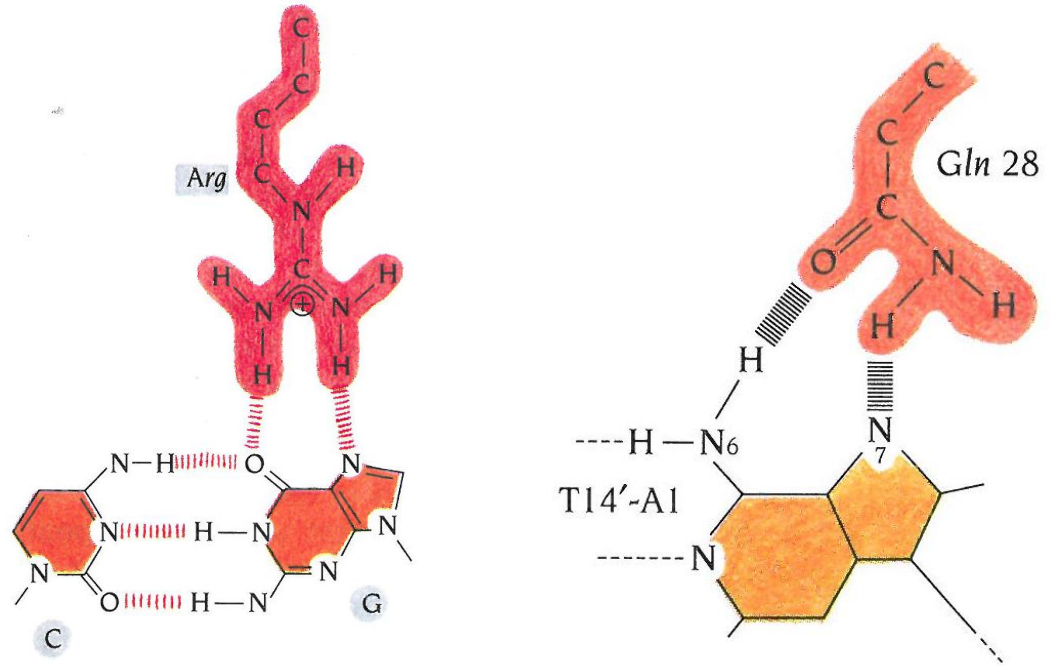

GUANINE : CYTOSINE

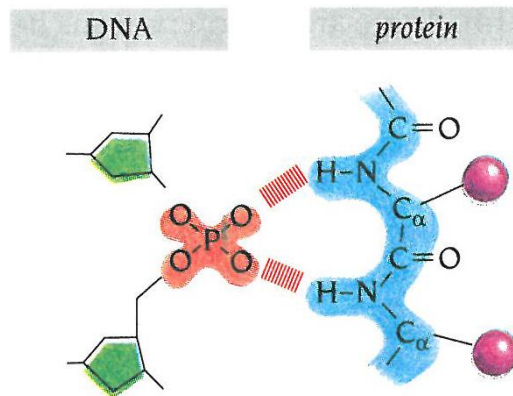

Interakcije protein-DNA

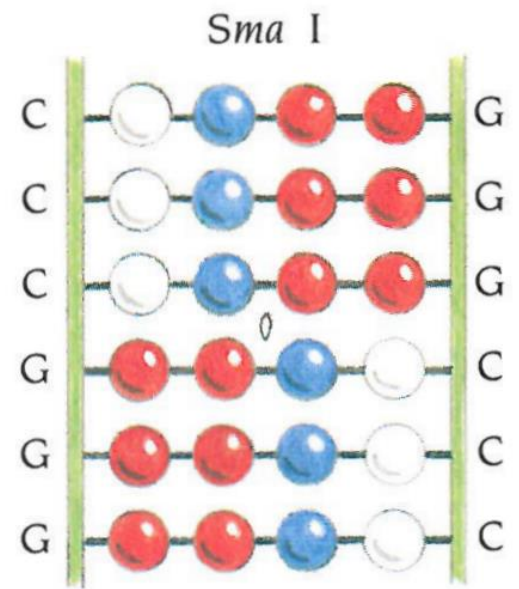
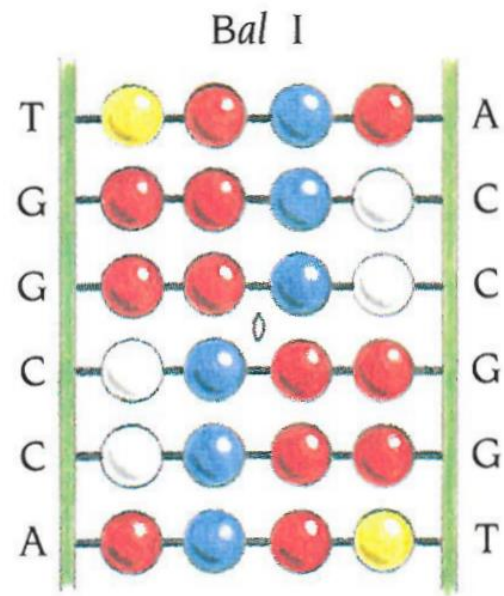
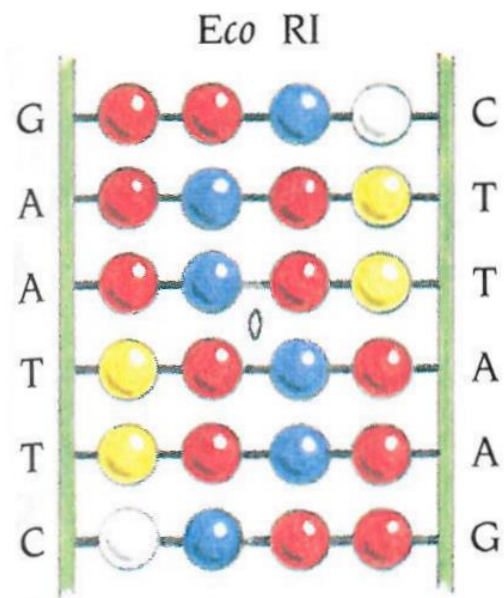
Specifične interakcije:

Nespecifične interakcije:

Interakcije protein-DNA

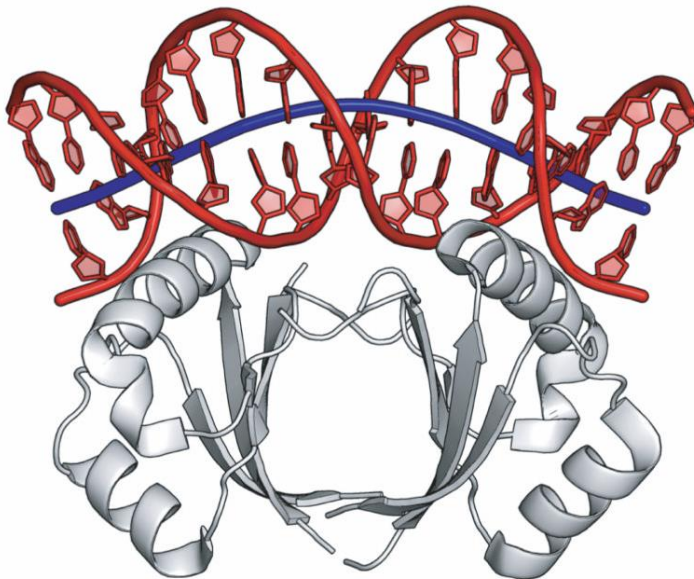

Inducirane deformacije DNA

Upogib vijačnice

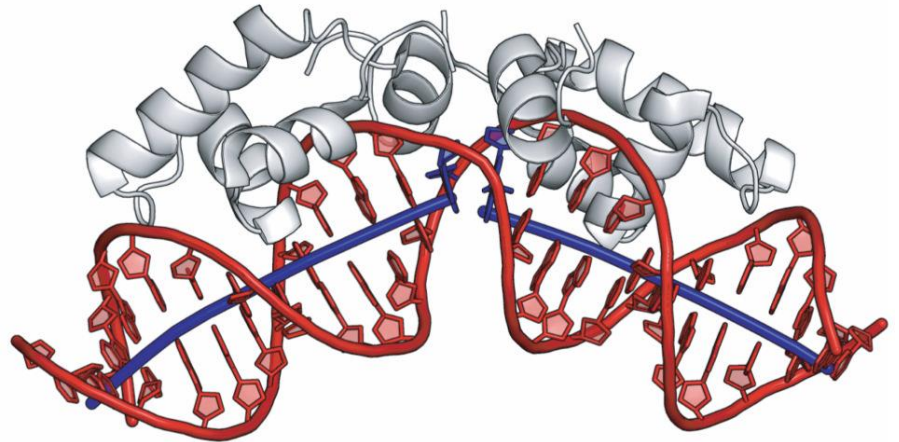
os vijačnice je upognjena kontinuirno preko daljšega segmenta DNA

Bend

Prelom vijačnice

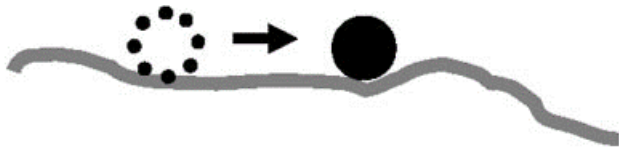
smer osi vijačnice se nenadoma spremeni

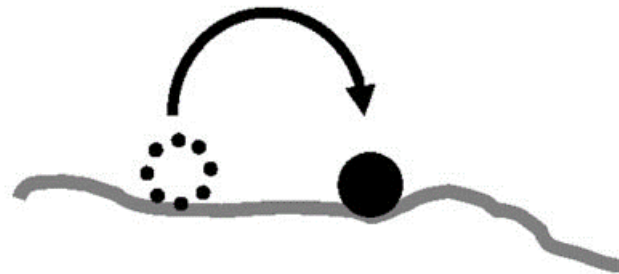
Kink

Specifično prepoznavanje DNA

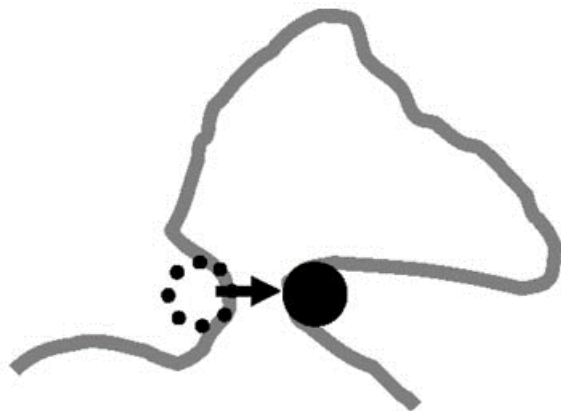
Kako proteini najdejo tarčno zaporedje na DNA?

Drsenje – difuzija v eni dimenziji (*EcoRV*)

Skakanje – vezava samo na specifično zaporedje (*EcoRI*)

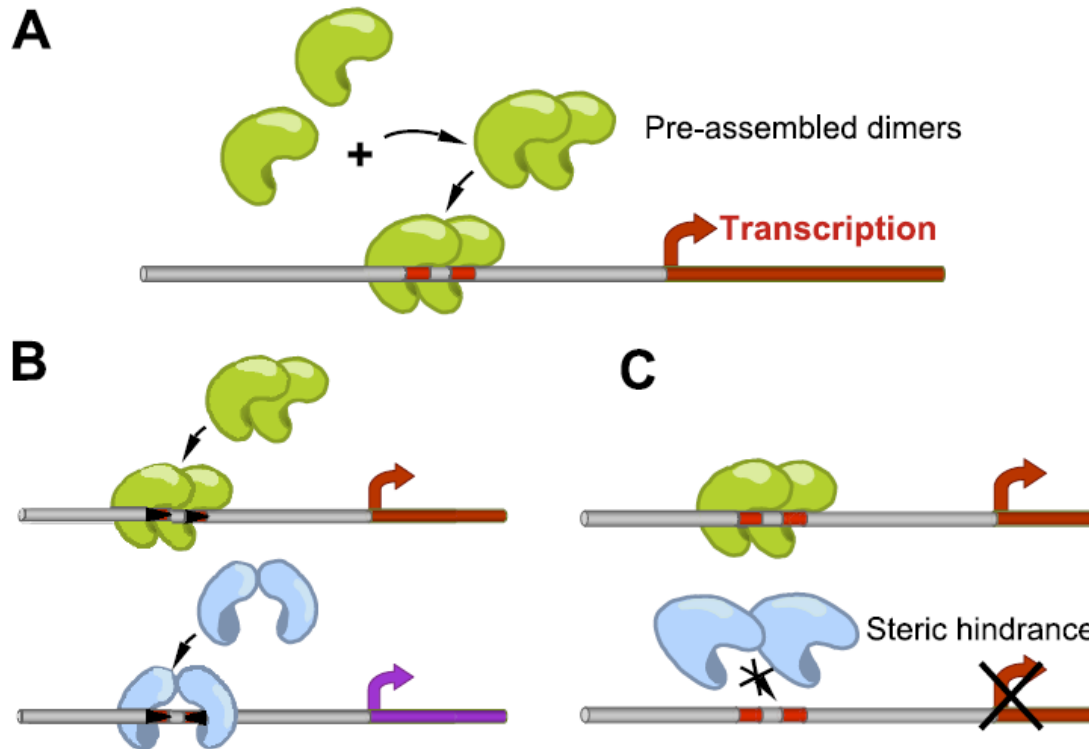

prenos med segmenti

Specifično prepoznavanje DNA

Pomen dimerizacije – vezava vnaprej sestavljenih dimerov

$$K_{dimer} = K_{monomer}^2$$

geometrija
dimera

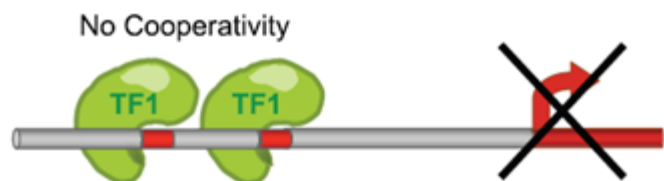
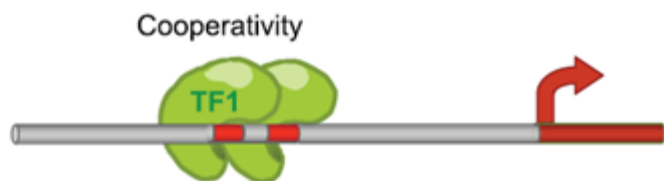
tandemno/
palindromno
zaporedje

efekt razdalje
med zaporedji

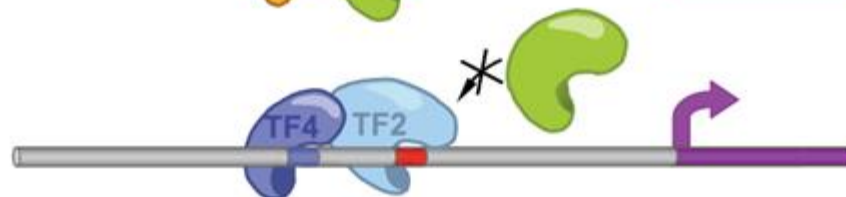
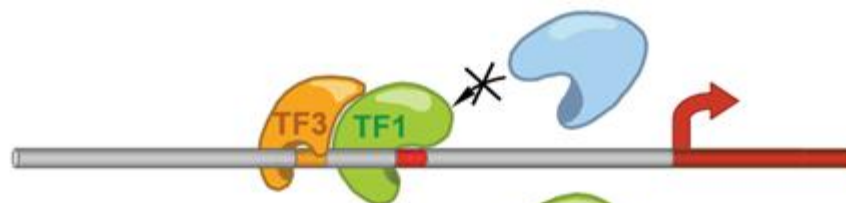
Specifično prepoznavanje DNA

Pomen dimerizacije – sestavljanje homo/heterodimerov na DNA

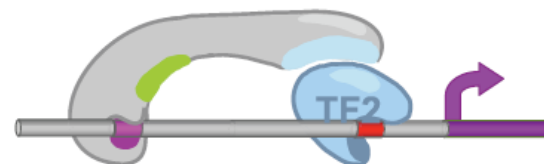
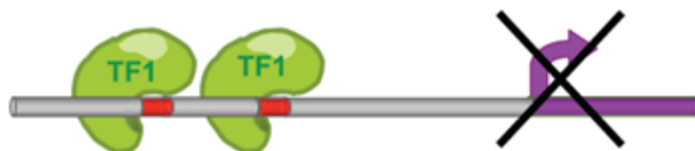
kooperativnost v homooligomerih

interakcije v izključujočih kombinacijah

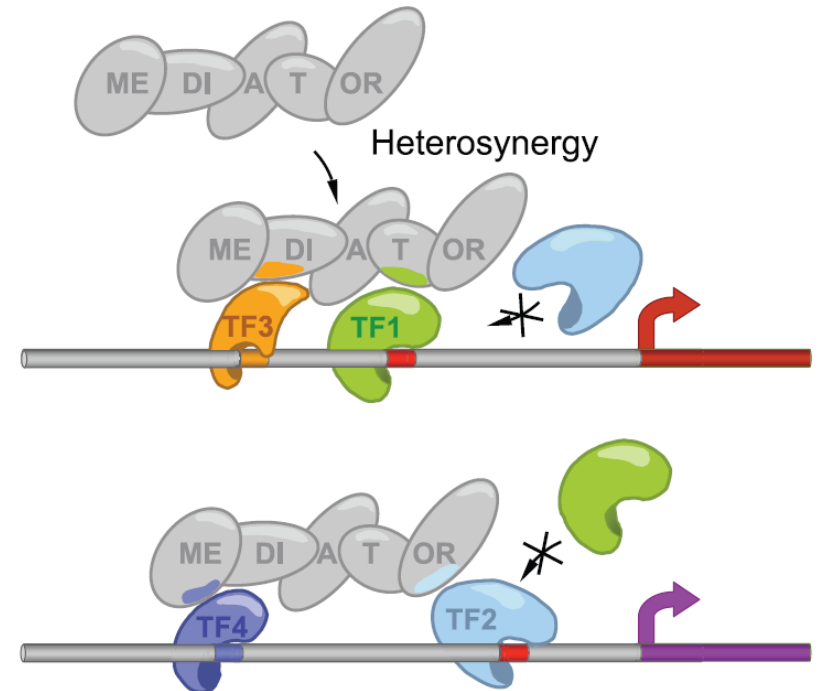
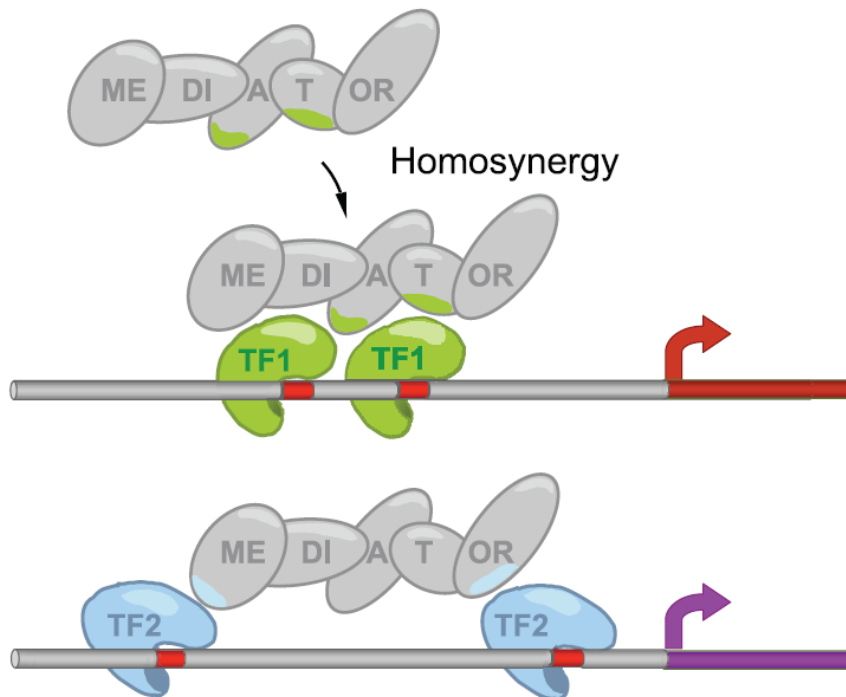

interakcije istega proteina z različnimi partnerji

Specifično prepoznavanje DNA

Pomen dimerizacije – vezani transkripcijski faktorji rekrutirajo mediatorje (npr. RNAPol) v specifičnih kombinacijah.

Klasifikacija DNA-vezavnih proteinov glede na DNA-vezavne motive

---

Pretežno α

vijačnica-zavoj-vijačnica (HTH)
vijačnica-zanka-vijačnica (HLH)
levcinska zadruga

Pretežno β

TATA-vezavni protein
Imunoglobulinski β sendvič
 β -detelja
motiv β - β - β

Mešano α/β

cinkov prst
 β -pentlja-vijačnica-vijačnica
ostali

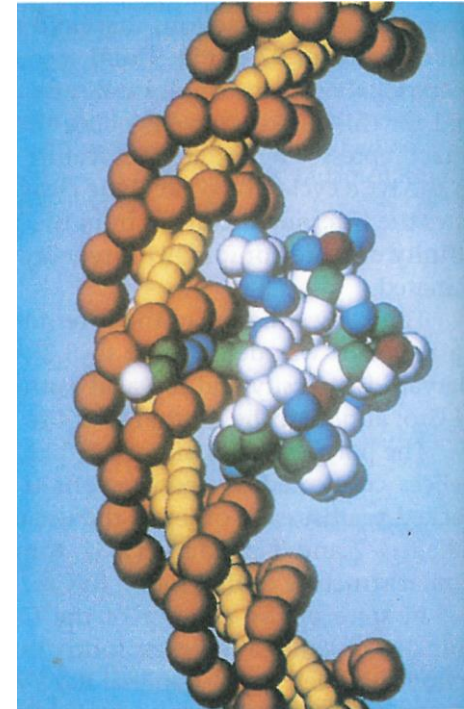
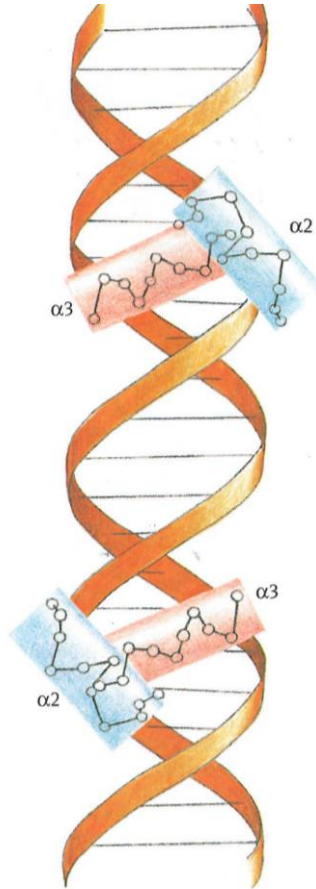
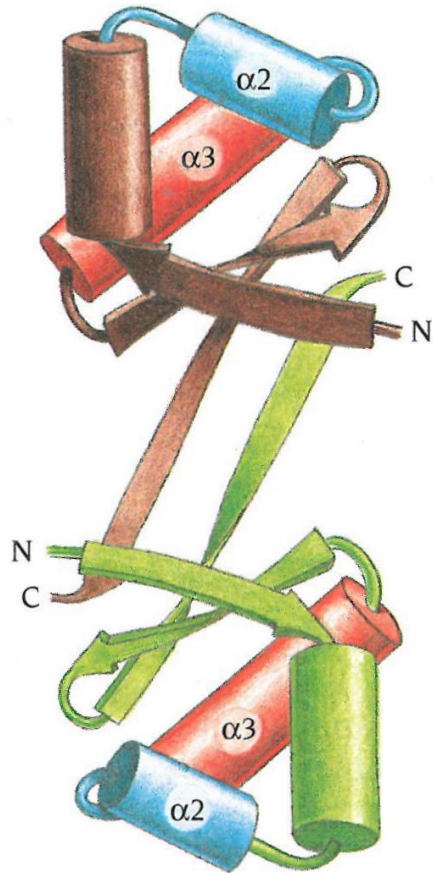
Encimi

Kompleksne interakcije – preko več DNA-vezavnih motivov/domen

Proteini, ki vežejo enoverižno DNA

Motiv HTH

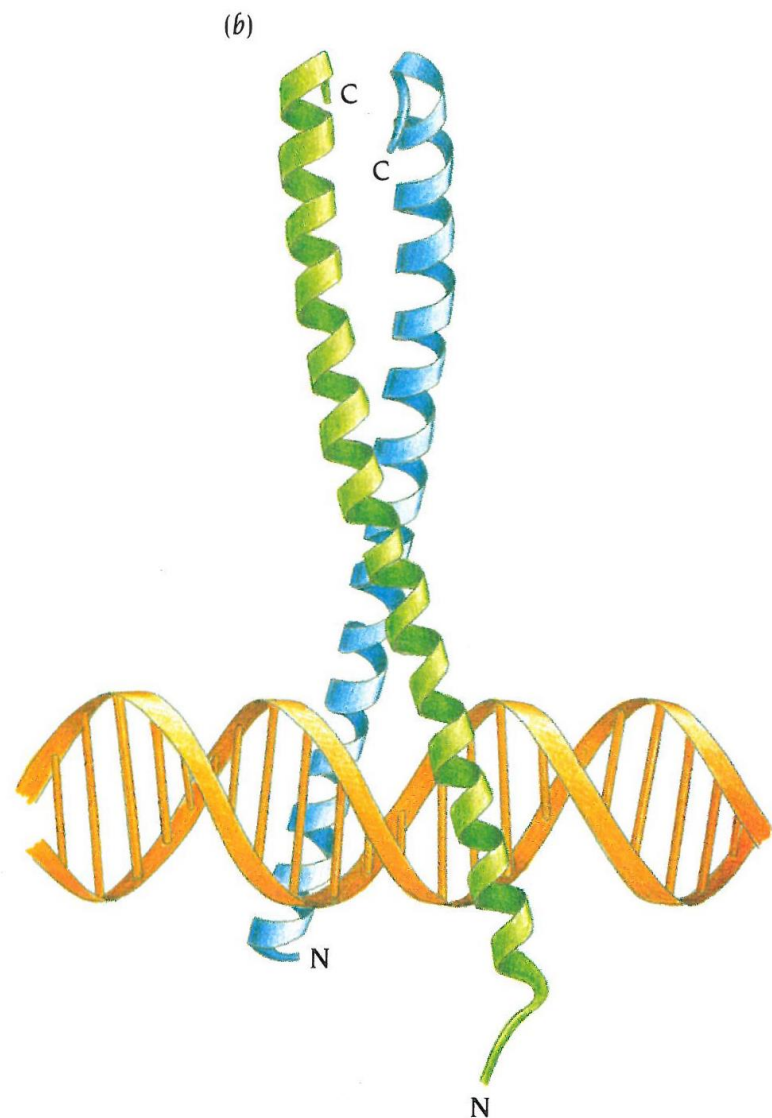
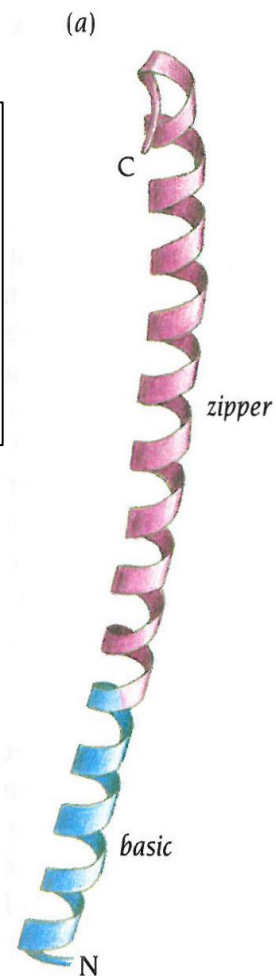
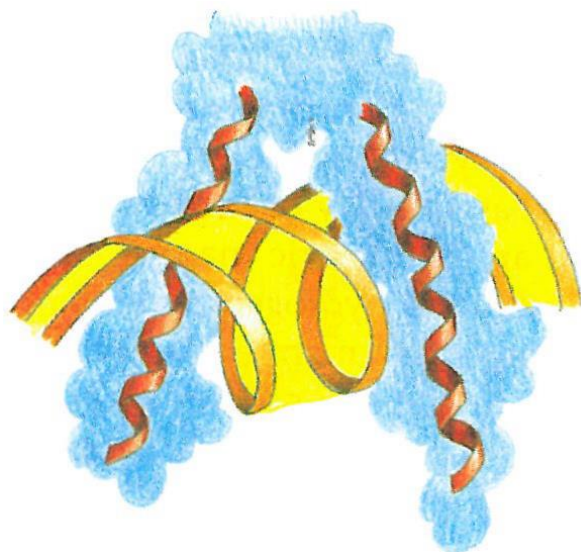
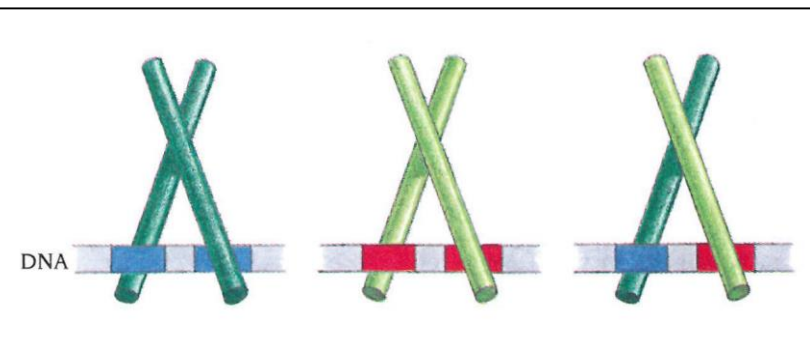
Motiv HTH je najpogostejši DNA vezavni motiv pri bakterijah (in bakteriofagih). Represor **Cro** protein bakteriofaga λ je majhen enodomenski protein (66 ostankov), ki tvori stabilne dimere preko intermolekulske β -ploskve. DNA-vezavni motiv predstavljata vijačnici 2 in 3 ter zavojev med njima. Vijačnica 3 se veže v veliki žleb DNA in ji rečemo *prepoznavna vijačnica*.

Levcinska zadruga

Proteini z DNA vezavnim motivom levcinske zadrge tvorijo homo- ali heterodimere, s čimer dosežejo visoko specifičnost vezave na DNA.

Primer: kvasni transkripcijski faktor GCN4

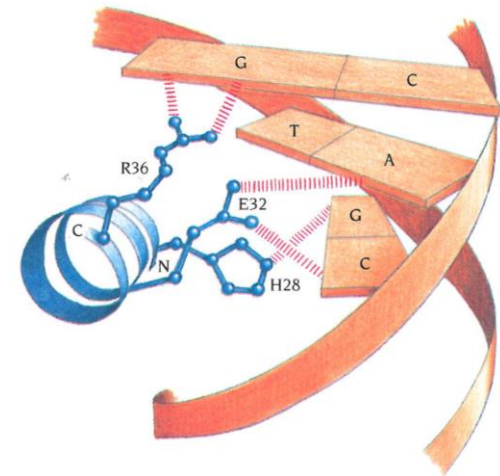
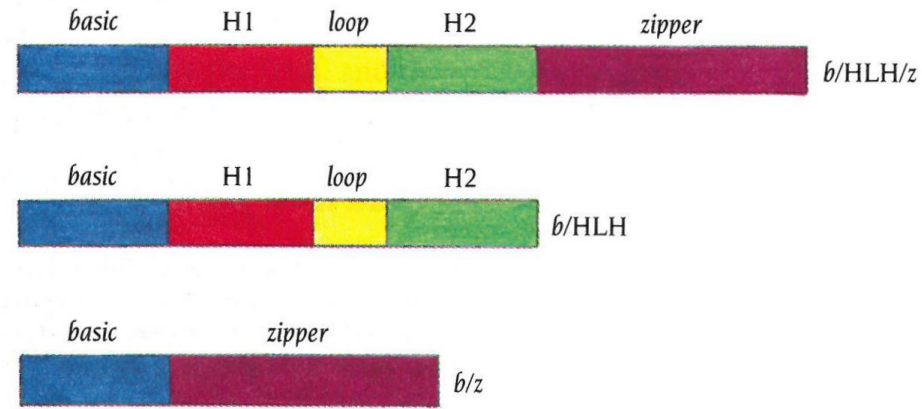
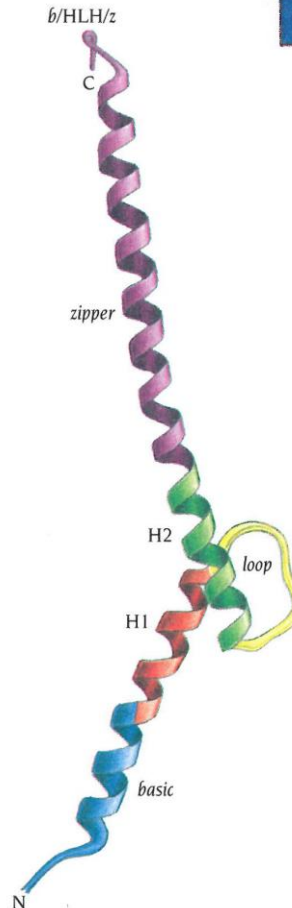
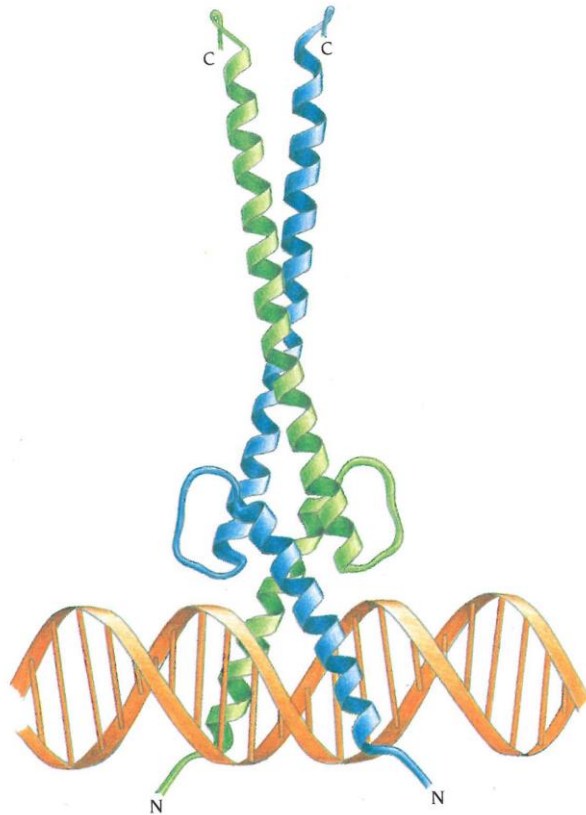

Motiv HLH

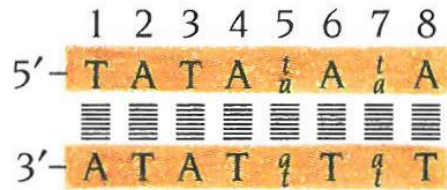
Motiv vijačnica-zanka-vijačnica je sestavljena iz bazične DNA-vezavne vijačnice, zanke in krajše vijačnice. Motiv se pogosto kombinira z levcinsko zadrگو. Člani družine so si med seboj zelo podobni (nad 2/3 identičnih ak). Ponavadi vežejo DNA zaporedja 5'-CANNTG-3'.

Primer: transkripcijski faktor Max

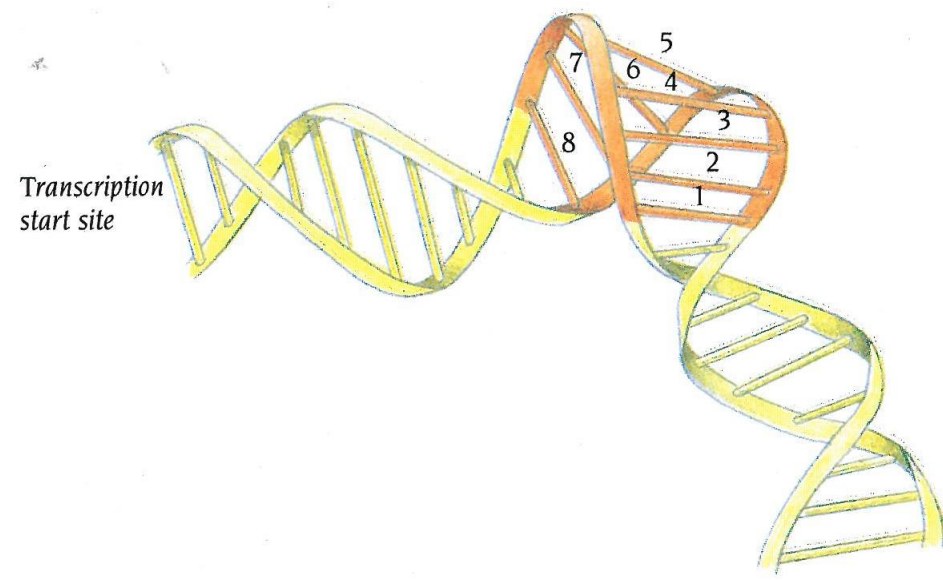
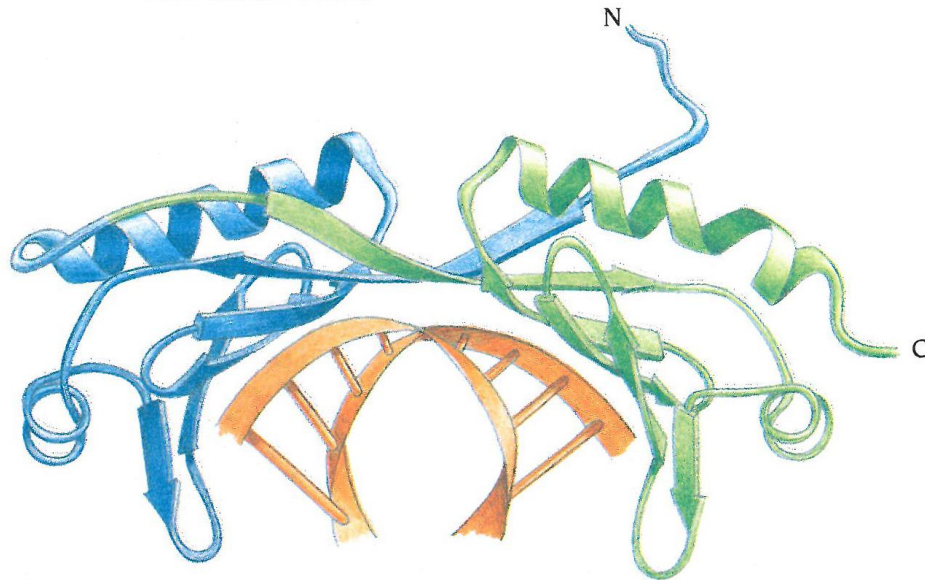
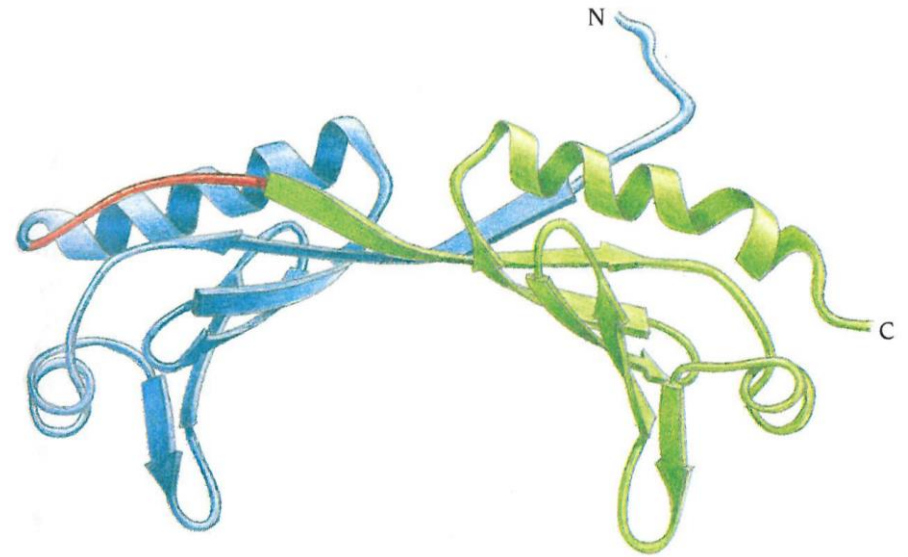

TATA-vezavni protein

TBP je zgrajen iz dveh tandemnih enot α/β sendviča, ki tvorita kontinuirno antiparalelno beta ploskev v obliki sedla. Veže se v mali žleb DNA in povzroči veliko konformacijsko spremembo. Interakcije so pretežno hidrofobne.

(a) consensus sequence of the TATA box

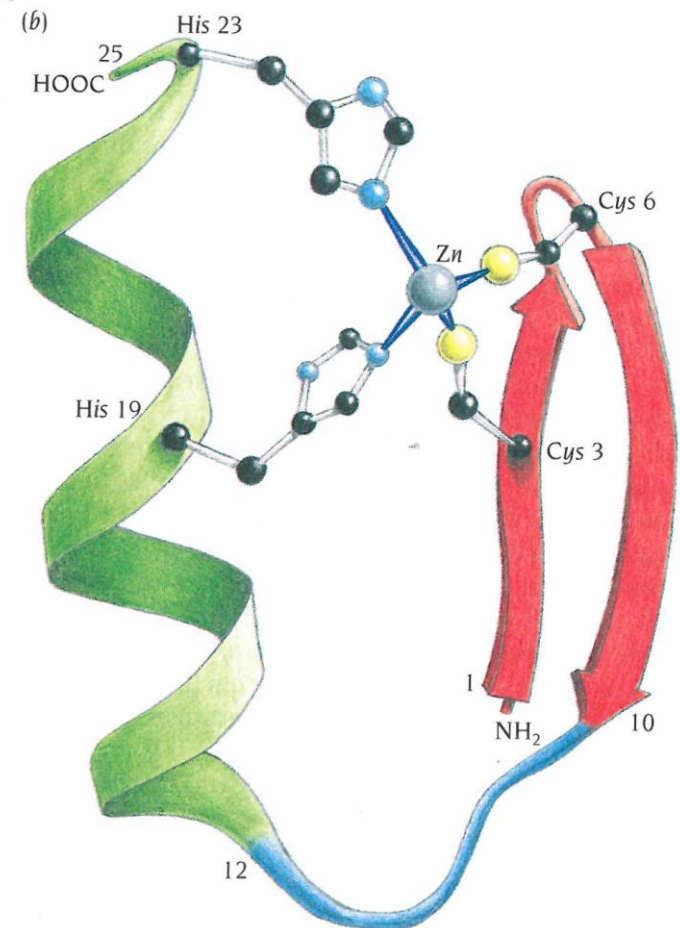
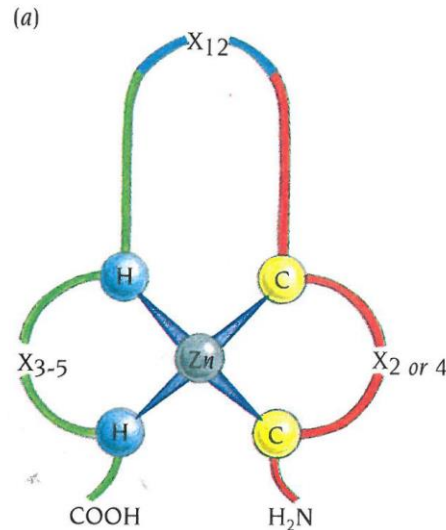

Cinkovi prsti

Cinkov prst je najbolj znan primer mešanega α/β DNA-vezavnega motiva. Vsebuje ga preko tisoč različnih transkripcijskih faktorjev.

Zgradba klasičnega cinkovega prsta:

Poleg Cys_2His_2 motivov poznamo še cinkove prste s Cys_4 , Cys_6 , ... motivi

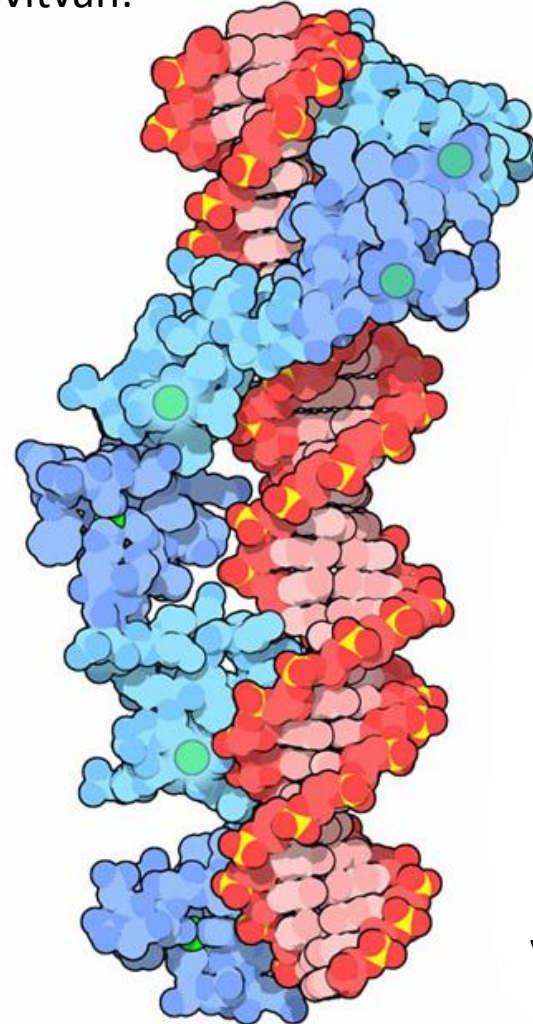
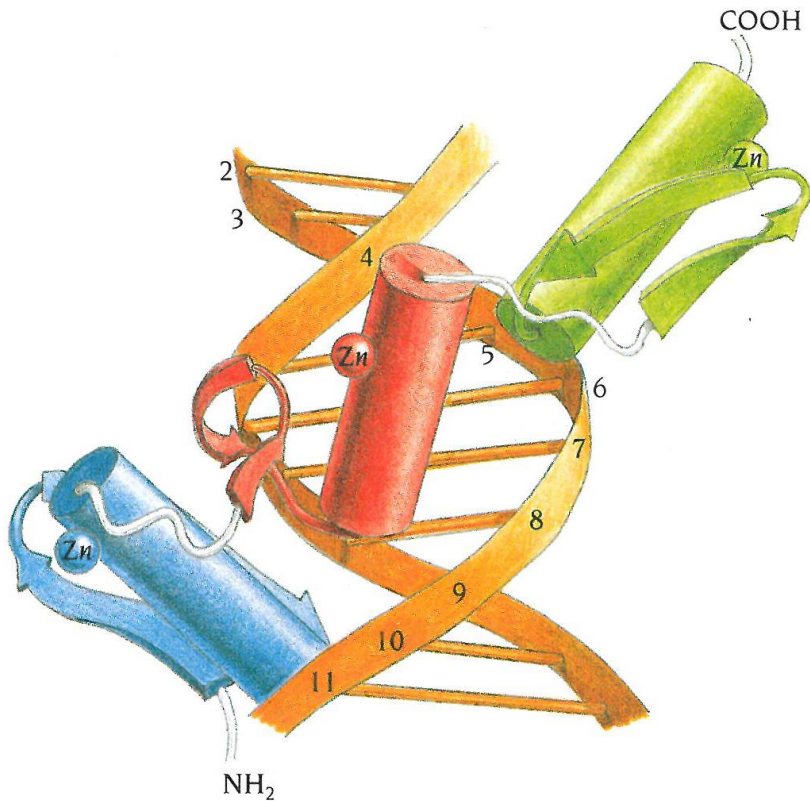
Specifične interakcije z DNA tvori prepoznavna vijačnica, ki prepozna največ 2 do 4 bazne pare.

Vezava posameznega motiva cinkovega prsta na DNA je relativno šibka.

Cinkovi prsti

Cinkov prst je najbolj znan primer mešanega α/β DNA-vezavnega motiva. Vsebuje ga preko tisoč različnih transkripcijskih faktorjev.

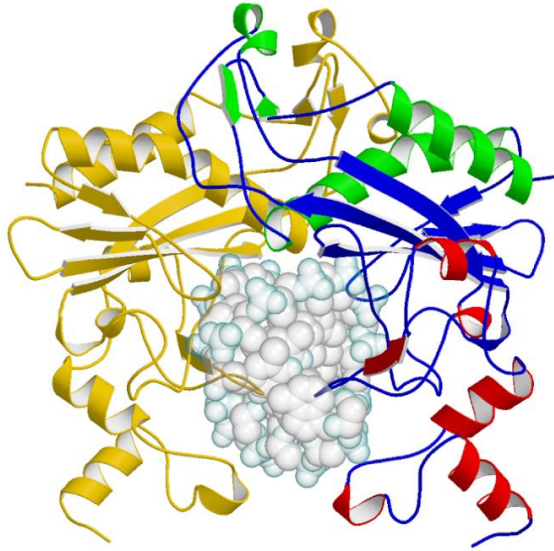
Cinkovi prsti se vežejo na DNA v več tandemnih ponovitvah:

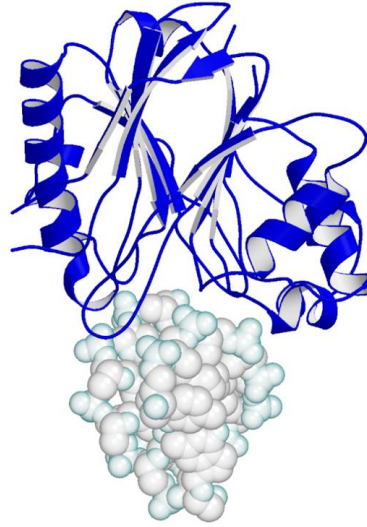
6 zaporednih
motivov TFIIIA
vezanih na DNA.

Encimi

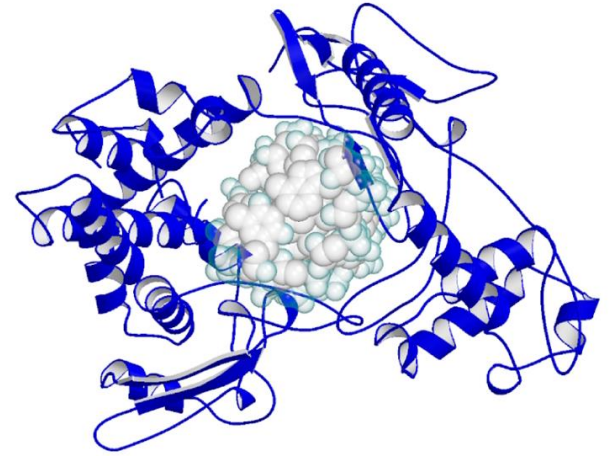
EcoRV

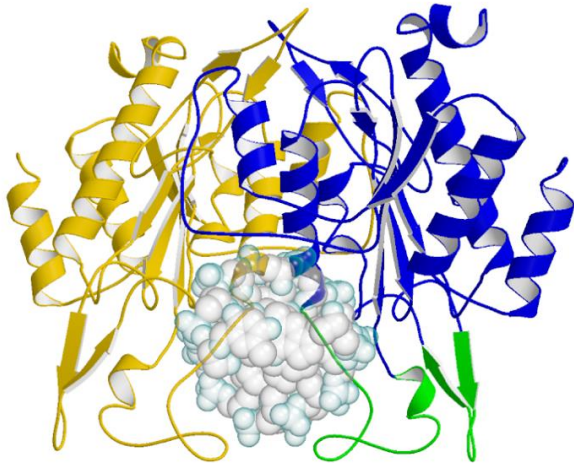
DNaza I

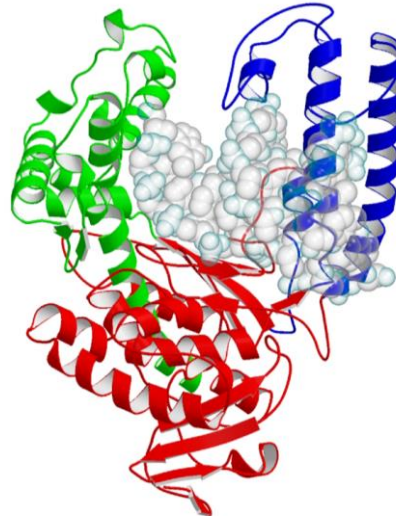
DNA topoisomerasa I

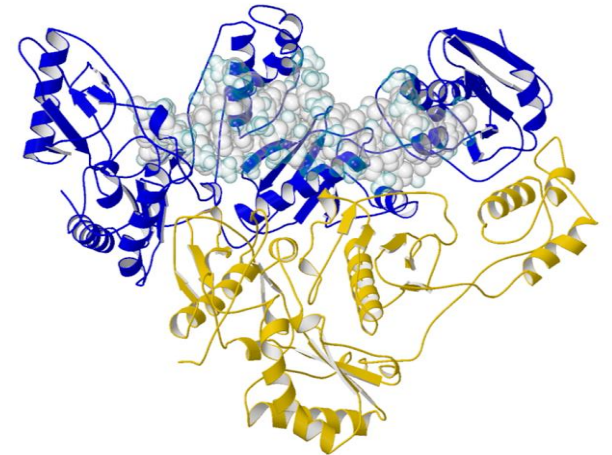
EcoRI

DNApol I (*Bacillus*)

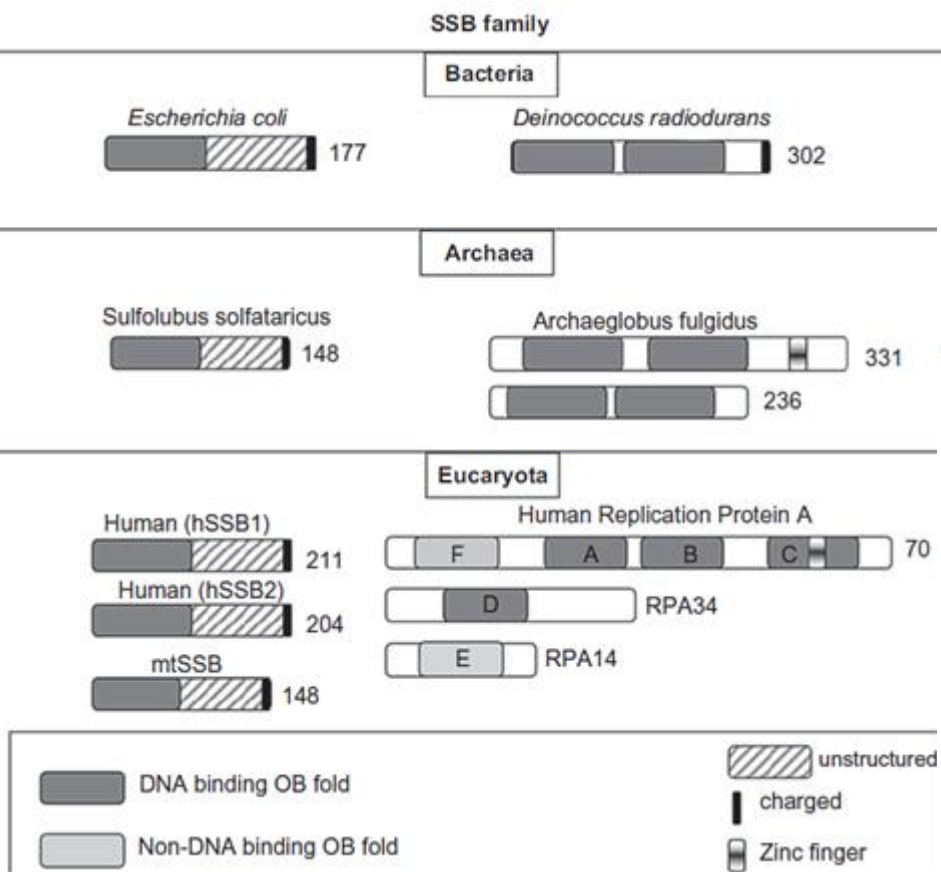

HIV RT

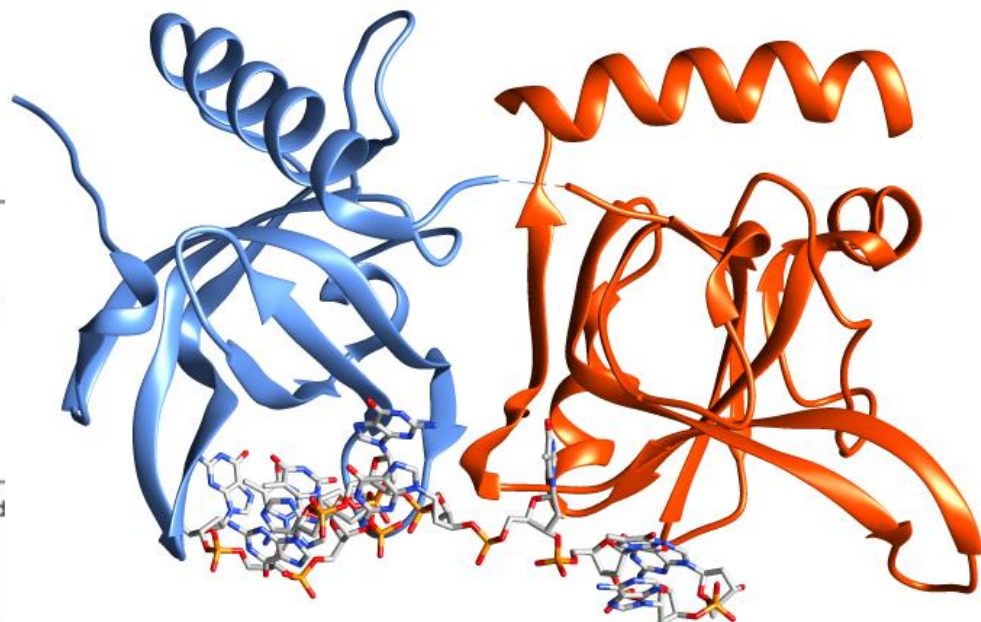

Proteini, ki vežejo enoverižno DNA

Večina proteinov, ki veže enoverižno DNA, spada v družino proteinov z OB domeno (oligonukleotid/oligosaharid-vezavna domena).

Primer: telomerni protein POT1 z DNA-vezavno regijo iz dveh zaporednih OB domen v kompleksu z dvema ponovitvama GGTTAG.

PDB 3KJP

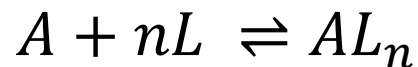
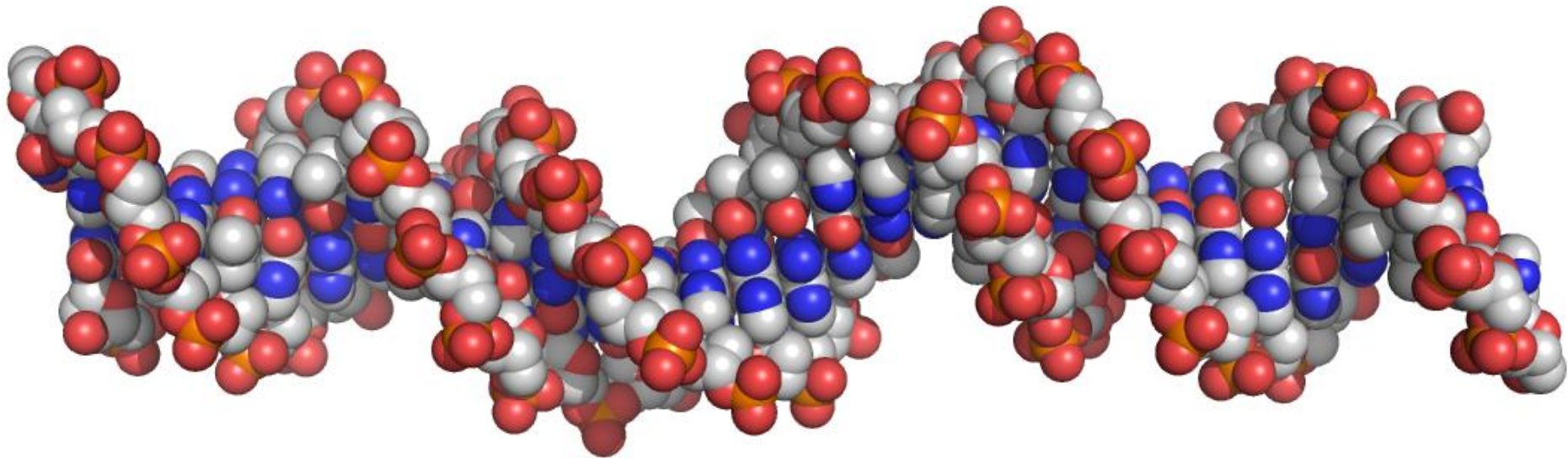
DNA kot ligand ali receptor

Obravnavanje DNA kot ligand:

Pri kvantitativni karakterizaciji interakcij *in vitro* lahko DNA tretiramo kot **ligand**, ki se veže na protein. V ta namen je najlažje uporabiti sintetične oligonukleotide različnih dolžin in sestave.

Obravnavanje DNA kot receptor:

DNA je linearen polimer – model **receptorja** z n (veliko) vezavnimi mesti za majhne ligande.

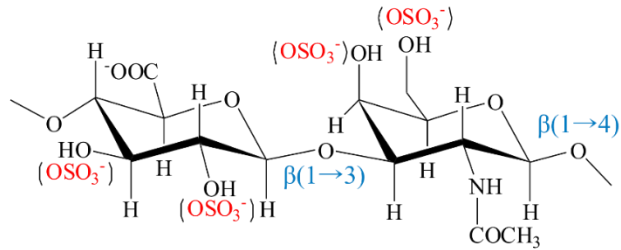

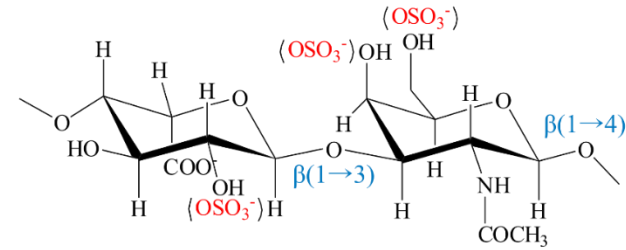

Glikozaminoglikani

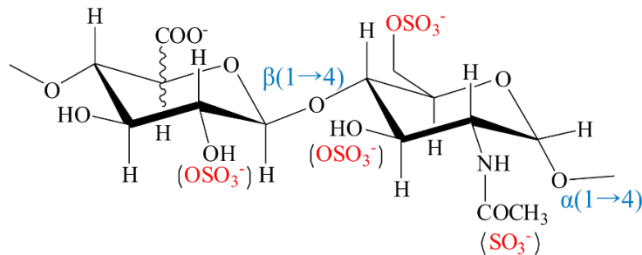
Linearni negativno nabiti polimeri iz ponavljajočih se disaharidnih enot. Tako kot DNA jih lahko tretiramo kot ligande proteinov ali pa receptorje z n vezavnimi mesti za ligande (npr. katione).

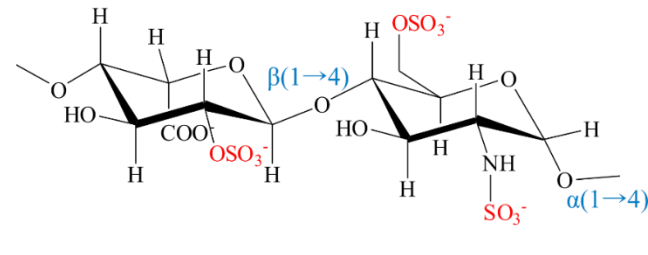
chondroitin sulfat

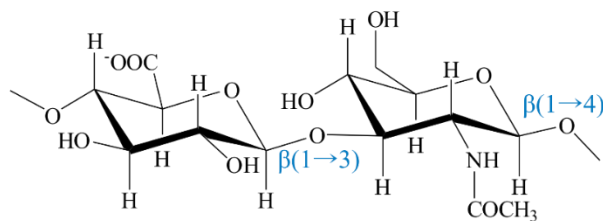
dermatan sulfat

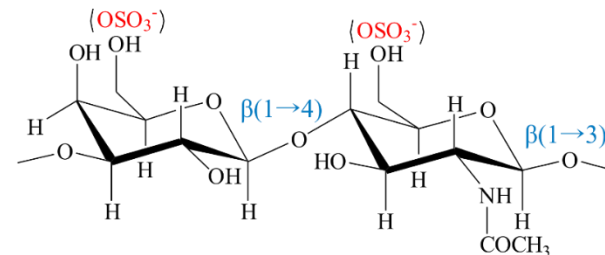
heparan sulfat

heparin

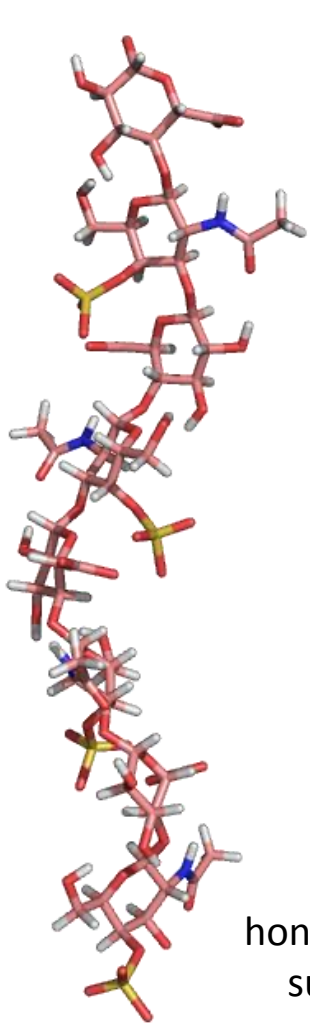
hyaluronan

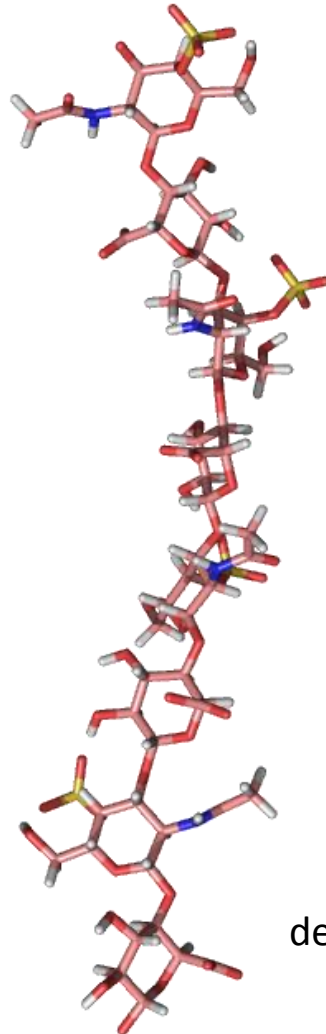
keratan sulfat

Glikozaminoglikani

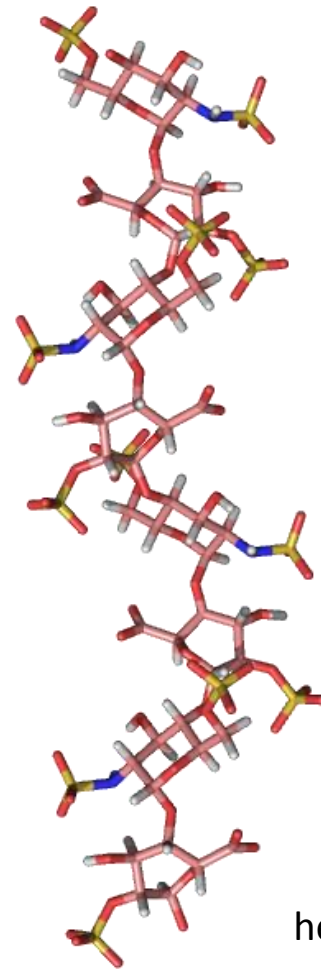
Linearni negativno nabiti polimeri iz ponavljajočih se disaharidnih enot. Tako kot DNA jih lahko tretiramo kot ligande proteinov ali pa receptorje z n vezavnimi mesti za ligande (npr. katione).

hondroitin
sulfat

dermatan
sulfat

heparin